

FOREST MANAGEMENT CERTIFICATION REPORT MIŠKOTVARKOS SERTIFIKAVIMO ATASKAITA

SECTION A: PUBLIC SUMMARY SKYRIUS A: VIEŠOJI SANTRAUKA

Project Nr: Projekto nr.	PL/FR 10145 - LT	
Client: Klientai:	Taurage State Forest Enterprise - Lithuania VĮ Tauragės miškų urėdija - Lietuva	
Web Page: Tinklapis:	www.taumu.lt	
Address: Adresas:	VĮ Tauragės miškų urėdija Vytauto g. 125, LT 72211 Taurage	
Country: Šalis	Lithuania / Lietuva	
Certificate Nr. Sertifikato nr.	SGS-FM/CoC-006049	Certificate Type: Forest Management Sertifikato tipas Miškotvarka
Date of Issue Pradžios Data	02.04.2009	Date of expiry: 01.04. 2014 Užbaigimo data
Evaluation Standard Vertinimo standartas	SGS Forest Management Standard (AD33) adapted for Lithuania, version 05 of 07.09.2009 Lietuvai pritaikytas SGS Miškų tvarkymo Standartas (AD33), versija 05, galiojanti nuo 07.09.2009	
Forest Zone: Miškų zona	Temperate Vidutinė	
Total Certified Area Visas Kvalifikuotas Plotas	32 693 ha	
Scope: Apimtis	Forest Management of forests in the Zemaitija (north and west of Lithuania) for the production of softwood/hardwood timber Žemaitijos (šiaurės ir vakarų Lietuvos) miškų valdymas minkštosios/kietosios medienos gamyboje.	
Location of the FMUs included in the scope MVV, patenkančio į apimtį, vieta	Taurage State Forest Enterprise is located within the administrative range of Taurage County, the Zemaitija region in the middle-west part of Lithuania. Tauragės miškų urėdija išsidėsčiusi Tauragės apskrityje, Žemaitijoje, vidurio vakarų Lietuvoje.	
Company Contact Person: Kontaktai	Paulius Martinavicius – director / urėdas	

SGS services are rendered in accordance with the applicable SGS General Conditions of Service accessible at http://www.sgs.com/terms_and_conditions.htm

Address:	VĮ Tauragės miškų urėdija
Adresas	Vytauto g. 125, LT 72211 Taurage
Tel:	(8 448) 68540
Fax	(8 446) 61242
Email:	tauragesmu@takas.lt
Evaluation dates:	
Analizės datos	
Main Evaluation	14.07.08 – Opening meeting at Directorate of State Forest in Vilnius
Pagrindinė analizė	Oficialusis atidarymas Generalinėje miškų urėdijoje Vilniuje 04-05.08.08 – Tauragės MU 09.09.08 – Official Closing Meeting at Directorate of State Forest in Vilnius Oficialusis uždarymas Generalinėje miškų urėdijoje Vilniuje.
Surveillance 1	22 - 23. 09. 2009
Priežiūra 1	
Surveillance 2	31.08 – 01.09.2010
Priežiūra 2	
Surveillance 3	
Priežiūra 3	
Surveillance 4	
Priežiūra 4	
Date the current version of the report was finalised	29.04.2011
Ataskaitos einamosios versijos užbaigimo data	
Copyright:	© 2010 SGS South Africa (Pty) Ltd
Autorystės teisės:	All rights reserved

TABLE OF CONTENTS / TURINYS

1.	SCOPE OF CERTIFICATE / Sertifikato apimtis	6
2.	COMPANY BACKGROUND / Įmonės kilmė	10
2.1	Ownership / Nuosavybė	10
2.2	Company Key Objectives / Pagrindiniai įmonės tikslai	10
2.3	Company History / Įmonės istorija	10
2.4	Organisational Structure / Organizacinė struktūra	11
2.5	Ownership and Use Rights / Nuosavybė ir Naudojimo teisės	11
2.6	Other Land Uses / Kitas žemės naudojimas	12
2.7	Non-certified Forests / Nesertifikuojami miškai	12
3.	FOREST MANAGEMENT SYSTEM / MIŠKOTVARKOS SISTEMA.....	12
3.1	Bio-physical setting / Bio-fizinis nustatymas	12
3.2	History of use / Naudojimo istorija.....	13
3.3	Planning process / Planavimo procesas	13
3.4	Harvest and regeneration / Kirtimas ir atnaujinimas	14
3.5	Monitoring processes / Stebėjimo procesas	15
4.	SOCIO-ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL CONTEXT / SOCIOEKONOMINIS IR APLINKOSAUGOS KONTEKSTAS.....	16
4.1	Social aspects / Socialinis aspektas	16
4.2	Environmental aspects / Aplinkosaugos aspektai.....	16
4.3	Administration, Legislation and Guidelines / Administracija, įstatymai ir gairės.....	17
5.	CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING / POKYČIAI ŪKINĖJE VEIKLOJE, MIŠKO KIRTIME, MIŠKININKYSTĖJE BEI MONITORINGE	19
6.	PREPARATION FOR THE EVALUATION / ANALIZĖS PARUOŠIMAS.....	19
6.1	Schedule / TVARKARAŠTIS	19
6.2	Team / Komanda.....	20
6.3	Checklist Preparation / Kontrolinio sąrašo parengimas	20
6.4	Stakeholder notification / Suinteresuotų šalių informavimas.....	21
7.	THE EVALUATION / ĮVERTINIMAS	21
7.1	Opening meeting / Atidarymo susitikimas.....	21
7.2	Document review / Dokumentų apžvalga.....	21
7.3	Sampling and Evaluation Approach / Imties atranka ir analizė	21
7.4	Field assessments / Lauko objektų įvertinimas.....	22
7.5	Stakeholder interviews / Suinteresuotų šalių apklausa	22
7.6	Summing up and closing meeting / Apibendrinimas ir uždarymo susitikimas.....	23
8.	EVALUATION RESULTS / ĮVIERTINIMO REZULTATAI	24
8.1	Findings related to the general QUALIFOR Programme / Duomenys susiję su pagrindine QUALIFOR programa 24	
	PRINCIPLE 1: Compliance with law and FSC Principles	24
	ĮSTATYMŲ BEI FSC PRINCIPŲ LAIKYMASIS	24
	PRINCIPLE 2: Tenure and use rights and responsibilities	27

NUOSAVYBĖS IR NAUDOJIMO TEISĖ BEI ATSAKOMYBĖ	27
PRINCIPLE 3: Indigenous peoples' rights (The principle do not applicable in Lithuania except Criterion 3.3)	28
VIETOS ŽMONIŲ TEISĖS	28
PRINCIPLE 4: Community relations and workers rights.....	29
SANTYKIAI SU BENDRUOMENĖMIS IR DARBUOTOJŲ TEISĖS	29
PRINCIPLE 5: Benefits from the forest.....	32
NAUDA IŠ MIŠKO.....	32
PRINCIPLE 6: Environmental impact	35
POVEIKIS APLINKAI	35
Ekologinės funkcijos ir vertybės turi būti išsaugotos, sustiprintos ar atkurtos, įskaitant:	37
PRINCIPLE 7: Management plan	41
MIŠKO TVARKYMO PLANAS.....	41
PRINCIPLE 8: Monitoring and evaluation.....	45
MONITORINGAS IR ĮVERTINIMAS.....	45
Criterion 8.2 Research and data collection for monitoring	46
Miško ūkis turi apimti mokslinius tyrimus bei duomenų rinkimą, siekiant gauti bent minimalią informaciją, apie šiuos indikatorius.....	46
PRINCIPLE 9: High Conservation Value Forests	49
DIDELĖS APLINKOSAUGINĖS VERTĖS MIŠKŲ IŠSAUGOJIMAS.....	49
PRINCIPLE 10: Plantations / PLANTACINIAI ŽELDINIAI.....	51
9. CERTIFICATION DECISION / SERTIFIKAVIMO SPRENDIMAS.....	51
10. MAINTENANCE OF CERTIFICATION / SERTIFIKATO IŠLAIKYMAS.....	52
11. RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARs) / veiksmų, reikalaujančių pataisos, PROTOKOLAS.....	54
12. RECORD OF OBSERVATIONS / STEBĖJIMŲ Protokolas	62
13. RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS / suinteresuotų ŠALIŲ komentarų ir pokalbių protokolas	64
14. RECORD OF COMPLAINTS / SKUNDŲ protokolas	66

ASSOCIATED DOCUMENTS (not part of the Public Summary)
SUSIJĘ DOKUMENTAI (NĖRA VIEŠOSIOS SANTRAUKOS DALIMI)

AD 20:	Evaluation Itinerary Analizės vadovas
AD 21:	Attendance Record Dalyvavimo protokolas
AD 36-B:	Evaluation - Observations and Information on Logistics Analizė – stebėjimai bei logistinė informacija
AD 40:	Stakeholder Reports Suinteresuotų šalių ataskaita
	Evaluation team CV's Vertinimo grupės CV
	List of stakeholders contacted Suinteresuotų šalių sąrašas

Complaints and Disputes

Ginčiai ir skundai

Procedures for submitting complaints, appeals and disputes, and the SGS processing of such are published on www.sgs.com/forestry. This information is also available on request – refer contact details on the first page.

Pareikštų skundų, atsišaukimų ir ginčų procedūros bei SGS apsvaistymai yra paskelbti tinklapyje www.sgs.com/forestry. Ši informacija yra teikiama pagal pageidavimą – kontaktai pateikti pirmame puslapyje.

INTRODUCTION / ĮVADAS

The purpose of the evaluation was to evaluate the operations of Taurage Forest Enterprise against the requirements of the QUALIFOR Programme, the SGS Group's forest certification programme accredited by Forest Stewardship Council.

Analizės tikslas – įvertinti Tauragės miškų urėdijos darbo veiksmus, susijusius su Programos QUALIFOR reikalavimais, SGS Grupės miškų sertifikavimo programa akredituota Miškų valdymo tarybos.

1. SCOPE OF CERTIFICATE / SERTIFIKATO APIMTIS

The scope of the certificate falls within the Temperate Forest Zone and includes one Forest Management Unit.

Sertifikato apimtis – vidutinio klimato miškų zonoje esantis vienas miškų valdymo vienetas.

Description of FMUs:				
Miškotvarkos vieneto aprašymas				
Description Aprašymas	Ownership Nuosavybė	Area (ha) Plotas	Longitude E/W Geografinė ilguma	Latitude N/S Geografinė platuma
Tauragės	State treasury Valstybės turtas	32 693	55 15	22 17

Size of FMUs:		
MVV Dydis		
	Nr of FMUs MVV kiekis	Area (ha) Plotas (ha)
Less than 100ha Mažiau 100h		
100 to 1000 ha in area 100 iki 1000ha plote		
1001 to 10000 ha in area 1001 iki 10000 ha plote		
More than 10000 ha in area Daugiau negu 10 000 ha	1	32 693
Total Bendras	1	32 693

Total Area in the Scope of the Certificate that is:	
Bendras plotas Sertifikato apimtyje:	
	Area (ha) Plotas (ha)

Total Area in the Scope of the Certificate that is:	
Bendras plotas Sertifikato apimtyje:	
	Area (ha) Plotas (ha)
Privately managed Privačiai valdomų	-
State Managed Valstybės valdomų	32 693
Community Managed Bendruomenės valdomų	-

Composition of the Certified Forest(s)	
Sertifikuotų miškų sudėtis	
	Area (ha)
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for conservation objectives Miškų plotai, kuriuose nevykdoma medienos gamyba ir valdomi visų pirma dėl apsauginių tikslų	4 842
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for production of NTFPs or services Miškų plotai saugomi nuo medienos kirtimo ir valdomi visų pirma dėl nemedieninių miško produktų (NMP) gamybos	13 700
Area of forest classified as “high conservation value forest” Miškų plotai klasifikuoti kaip didelės aplinkosauginės vertės miškai	964
Total area of production forest (i.e. forest from which timber may be harvested) Bendras plotas, skirtas medienos gamybai (miškai, kuriuose galima kirsti medžius)	13 187
Area of production forest classified as “plantation” Miškų plotas klasifikuotas kaip “plantacijos”	-
Area of production forest regenerated primarily by replanting Atkurtų miškų, skirtų medienos gamybai, plotas	248/annum
Area of production forest regenerate primarily by natural regeneration Natūraliai atkurtų miškų, skirtų medienos gamybai, plotas	83/annum

List of High Conservation Values	
Didelės aplinkosauginės vertės objektų sąrašas	
Description Aprašymas	Notes Pastabos
Key biotopes Kertinės miško buveinės	217 objects / objektai - 507 ha
Nature reserves (+ “zapovedniki”) Gamtos draustiniai (+rezervatai)	7 objects / objektai - 3 084 ha
Regional landscape parks	1 object / objektas - 13 700 ha

List of High Conservation Values	
Didelės aplinkosauginės vertės objektų sąrašas	
Description Aprašymas	Notes Pastabos
Regioniniai parkai	
Bird nest zones Lizdaviėčių zonos	81 nests / lizdas
Special purposes protective zones (water, soil, green zones, spa) Specialios paskirties apsaugos zonos (vanduo, dirvožemis, žaliosios zonos, gydamosios)	3200 ha
Natura 2000 NATURA 2000	1 area / teritorija
Historic and archaeological sites Istorinės ir archeologinės vietos	-
Nature monuments Gamtos paminklai	1 object / objektas
Recreational sites Rekreacinės vietos	20
Genetic reserves Genetiniai draustiniai	10 ha

Annual Timber Production				
Metinė medienos gamyba				
Species (botanical name) Rūšis (botaninis pavadinimas)	Species (common name) Rūšis (bedrinis pavadinimas)	Area (ha) Plotas	Maximum Annual Sustainable Yield (m³) Maksimalus metinis tvarus našumas	
			Projected numatomas	Actual esantis
<i>Pinus silvestris</i>	Pine / Pušis	7175,2	5500	5500
<i>Picea abies</i>	Fir / Eglė	13371,3	25100	25100
<i>Quercus robur</i>	Oak / Ažuolas	325,6	500	500
<i>Fraxinus excelsior</i>	ash / Uosis	88,3		-
<i>Betula verrucosa</i>	Birch / Beržas	4487,6	14300	14300
<i>Alnus glutinosa</i>	alder / Alksnis	3122,1	10800	10800
<i>Alnus incana</i>	grey alder / Baltalksnis	134,7	400	400
<i>Populus tremula</i>	aspen / Drebulė	1491,9	38700	38700
Other	kiti	105,5		-
Totals Bendras skaičius		30302,2	124400	124400

List of Timber Product Categories
Medienos produktų kategorija

Product Class Produktų klasė	Product Type Produktų tipas	Trade Name Prekinis pavadinimas	Category Kategorija	Species Rūšis
Wood in the rough Neapdorota mediena	Logs of coniferous wood Spygliuočių medžių rąstai	Logs of coniferous wood Spygliuočių medžių rąstai	Conifer Spygliuočiai	Pinus sylvestris Picea abies
Wood in the rough Neapdorota mediena	Logs of non-coniferous wood Ne spygliuočių rąstai	Logs of broadleaves wood Lapuočių rąstai	Deciduous (Hardwood) Kietieji lapuočiai	Quercus robur Fraxinus excelsior Betula verrucosa Alnus glutinosa Alnus incana Populus tremula
Wood in the rough Neapdorota mediena	Fuel wood Malkinė mediena	Coniferous fuel wood Malkinė spygliuočių mediena	Conifer Spygliuočiai	Pinus sylvestris Picea abies
Wood in the rough Neapdorota mediena	Fuel wood Malkinė mediena	Broadleaves fuel wood Malkinė lapuočių mediena	Deciduous (Hardwood) Kietieji lapuočiai	Quercus robur Fraxinus excelsior Betula verrucosa Alnus glutinosa Alnus incana Populus tremula

Approximate Annual Commercial Production of Non-Timber-Forest-Products

Vidutinė metinė ne-medienos miško produktų komercinė gamyba

Product Produktas	Species Rūšis		Unit of measure Mato vienetas	Total units Bendras skaičius
	Botanical Name Botaninis pavadinimas	Common Name) Bendrinis pavadinimas		
N/a				

Lists of Pesticides

Pesticidų sąrašas

Product Name Produkto pavadinimas	Quantity Used / Panaudotas kiekis					Area of application / Teritorijos plotas				
	MA	SA1	SA2	SA3	SA4	MA	SA1	SA2	SA3	SA4
Previcur 607 SL			7,5					2,0		
Roundup Gold ST			320					78		
Cervacol Extra			2100					350		

2. COMPANY BACKGROUND / ĮMONĖS KILMĖ

2.1 Ownership / Nuosavybė

All forest managed by the Forest Enterprise belong to the State treasury.

Visi miškų urėdijos valdomi miškai yra valstybės turtas.

State Forest area in Lithuania covers about 1.051.200 ha and these forests are classified as Forests of State Importance. They are administered by 42 State Forest Enterprise (in total). The Forest Enterprise Tauragės is one of 16 covered by the recertification processes.

Lietuvoje valstybiniai miškai užima 1 051 200 ha plotą ir šie miškai yra klasifikuojami kaip valstybinės svarbos miškai. Juos valdo (iš viso) 42 miškų urėdijos. Tauragės miškų urėdija yra viena iš 16, kurią apima persertifikavimo procesas.

2.2 Company Key Objectives / Pagrindiniai įmonės tikslai

Objective Tikslas	Notes Užrašai
Commercial Komerciniai	
Timber production and sale Medienos gamyba ir pardavimas	
Social Socialiniai	
Employment on local markets Įdarbinimas vietinėje rinkoje	
Education and training of representative of local societies. Vietos bendruomenių atstovų švietimas ir mokymas	
Environmental Aplinkosauginiai	
Protection of nature values and species Gamtos vertybių ir rūšių apsauga	
Protection against flood Apsauga nuo potvynių	
Protection of water resources Vandens išteklių apsauga	
Soil Protection Dirvožemio apsauga	

2.3 Company History / Įmonės istorija

Lithuanian forestry has a very long tradition going back to the XVI century – times of Jagiellonian Dynasty. There was elaborated and established then the first Forest Code in Europe. During the next centuries some of forest areas were belonging to aristocratic famous families such as Radvilles, Oginskis, Tiskevicius, Plater etc.

The ministry responsible for forest management was organized in 1918 in Vilnius. All State Forest Enterprises in Lithuania have been also established after the I World War.

Lietuvos miškininkystės istorija siekia XVI amžių, Jogailaičių dinastijos laikus. Tuomet buvo įkurtas ir plėtojamas pirmasis Miško kodas Europoje. Vėlesniais amžiais miškai priklausė žymioms aristokratų šeimoms, tokioms kaip Radvilų, Oginskių, Tiškevičių, Pliaterių.

Atsakinga už miškus ministerija buvo įkurta 1918 m. Vilniuje. Visos Valstybinės miškų urėdijos buvo taip pat įkurtos po I pasaulinio karo.

Taurages FE – Forest enterprise has been established in 1949. The area has been decreased after 1990 (about 10 000 ha) due to reprivatisation processes. After few decades of forest management managers decided to acquire FSC certificate. They have got it in 2003 for the first 5 years period.

Tauragės miškų urėdija buvo įkurta 1949 m. Jos plotas nuo 1990 m. Sumažėjo (apie 10 000 ha) dėl reprivatizacijos proceso. Po kelių dešimčių metų miškų valdininkai nusprendė siekti FCS sertifikato. Jis buvo suteiktas 2003 penkerių metų periodui.

2.4 Organisational Structure / Organizacinė struktūra

Forestry Administration in Lithuania is divided into three levels of organization: General Directorate of State Forest, Forest Enterprises (Superintendencies) – 42 and rangeries (forestries). 16 of them were the scope of recertification processes, among them Taurages Forest Enterprise.

Lietuvos miškų valdymas yra padalintas į 3 pakopų organizacijas: Generalinė miškų urėdija, miškų urėdijos – 42 ir girininkijos. 16 iš jų dalyvavo persertifikavimo procese, tame tarpe ir Tauragės miškų urėdija.

Forest Enterprise in Taurages is divided into 12 rangeries and supervises their work and activities.

Tauragės miškų urėdija suskirstyta į 12 girininkijų ir prižiūri jų veiklą.

2.5 Ownership and Use Rights / Nuosavybė ir Naudojimo teisės

All the forest belongs to the Lithuanian State through the National Treasury. The land ownership is well documented - and presented on detailed maps at the head office and each forestry enterprise. Enterprises keep the leasing acts issued by state regional administration.

Visi miškai priklauso Lietuvos valstybei kaip Valstybinis turtas. Plotų nuosavybė yra atidžiai dokumentuojama ir pažymėta tiksluose žemėlapiuose centrinėse įstaigose bei kiekvienoje miškų urėdijoje. Urėdijos taip pat turi nuomos aktus, kuriuos išleido valstybinė regioninė administracija.

State forests are classified into four groups:

Valstybiniai miškai yra klasifikuojami į 4 grupes:

I group – strictly protected, without any cutting; generally FE – 0 ha.

I grupė – rezervatiniai miškai (negalimi jokie kirtimai); Iš viso MU - 0 ha.

II group – special purpose and protection (partial reserves, soil protection, water protection, forest with protected nature, city forests, forest parks, resort forests, forests of recreational sites); FE - 473 ha

II grupė – specialios paskirties ir ekosistemų apsaugos (daliniai rezervatai, dirvožemio apsauga, vandens apsauga, miškai, kuriuose yra saugoma gamta, miestų miškai, kurortiniai miškai, rekreaciniai miškai); Iš viso MU - 473 ha.

III group – protective forests (partial reserved forests, forests of buffer zones around and in state parks, forests for field protection, forests of recreational and aesthetic values near roads, forests of protective zones for water bodies, forests around factories, seed stands); FE - 2930 ha.

III grupė – apsauginiai miškai (draustiniai, miškai valstybinių parkų apsaugos zonose, laukų apsaugos, rekreaciniai ir estetiškos vertės miškai esantys prie kelių, miškai augantys vandens išteklių apsaugos zonose, miškai augantys prie gamyklų, sėkliniai želdiniai); Iš viso MU - 2930 ha.

IV group – exploitable forests; FE – 28 633 ha.

IV grupė - ūkiniai miškai; iš viso MU – 28 633 ha.

All people have guaranteed free access into forest for recreation, tourism and collecting forest products. They may also collect some fire wood.

Visi žmonės gali laisvai naudotis miškais - rekreaciniais, turistiniais tikslais bei rinkti miško gėrybes. Taip pat gali rinkti medieną kurui (malkauti).

2.6 Other Land Uses / **Kitas žemės naudojimas**

Some forest areas in town surroundings are classified as green zones and are open for recreational activities (see above). Forestry administrators build tourist facilities like camp sites, picnic sites, fire places, anti rain shelters and parking sites.

Kai kurie miškų plotai esantys prie miestų yra klasifikuojami kaip žaliosios zonos ir yra skirti rekreaciniams tikslams. Miškų valdytojai ruošia stovyklavietes, laužavietes, pavėsines ir stovėjimo aikšteles.

Hunters organisation provides games management in forests of II, III and IV groups.

Medžioklės vyksta II, III ir IV grupės miškuose.

Some countryside citizens may obtain special permission for cattle breeding and beekeeping in forest areas.

Kai kuriems gyventojams miškų plotuose yra suteikiami leidimai auginti bites ar ganyti galvijus.

2.7 Non-certified Forests / **Nesertifikuojami miškai**

There are no forests in the FMU, which are not covered by certification (no forests are excluded from the scope of certification)

Miškų valdymo vienetė (MVV) nėra miškų, kurie nebūtų sertifikuoti (nėra miškų, kurie nepatenka į sertifikato apimtį).

3. FOREST MANAGEMENT SYSTEM / **MIŠKOTVARKOS SISTEMA**

3.1 Bio-physical setting / **Bio-fizinis nustatymas**

Geography: / Geografija:

Lithuania is located in East-Middle Europe neighbouring with Latvia from north, Belarus from east and south, Poland from the south – west and Kaliningrad District of Russia from the west. This part of Europe is lowland shaped in glacial and postglacial period. Lithuania is divided into four geographical and historic regions:

Lietuva yra vidurio rytų Europoje, ribojasi su: šiaurėje – Latvija, pietryčiuose – Baltarusija ir pietvakariuose – Lenkija bei Kaliningrado sritimi vakaruose. Šioje Europos dalyje dominuoja lygumos suformuotos ledyninio ir poledyninio periodo metu. Lietuva yra skirstoma į 4 geografinius ir istorinius regionus:

Zemaitija – in the west, bordering with the Baltic Sea (Jurbarko FE, Taurages FE, Rietavos FE, Kretingos FE, Kursienu FE, Mazeikiai FE, Siauliai FE, Telsiai FE),

Žemaitija – vakaruose, ribojasi su Baltijos jūra (Jurbarko MU, Tauragės MU, Rietavos MU, Kretingos MU, Kuršėnų MU, Mažeikių MU, Šiaulių MU, Telšių MU),

Aukštaitija – in the east, with moraine elevations and lakes (up to 300 m asl) (Kupiškio FE, Anyksciai FE, Vilniaus FE, Ignalinos FE),

Aukštaitija – rytuose, morenos bei ežerai (iki 300m v.j.l.) (Kupiškio MU, Anykščių MU, Vilniaus MU, Ignalinos MU)

Suvalkija – in the middle-south part – by the central course of Niemen River (Dubravos FE, Prienai FE),

Suvalkija – vidurio-pietuose prie vidurinės Nemuno upės dalies (Dubravos MU, Prienų MU)

Dzukija – the southern part of the country (Alytaus FE, Druskinnikai FE).

Dūkija – pietinė šalies dalis (Alytaus MU, Druskininkų MU)

Ecology: / Ekologija

Lithuania is divided in few natural climatic regions which relates with the types of natural vegetation. South east part is located on fluviglacial sandy plain. This is covered by mostly pine forests. Climate has continental features with cold winters (-15 C) and hot summers (up to 30 C).

Lietuva yra padalinta į kelis klimatinius regionus glaudžiai susijusius su natūraliosios vegetacijos tipais. Pietrytinėje dalyje yra smėlėtos lygumos. Daugiausia čia auga pušynai. Kontinentinis klimatas su šaltomis žiemomis (-15 C) ir karštomis vasaromis (iki 30 C).

Eastern part of the country is elevated moraine lakeland area with many high hills, lakes and springs. These areas are covered by mixed forest. Climate has continental and subboreal features (high amplitudes of temperature, long snowy period).

Rytinė šalies dalis tai morenos ir ežerynai, šaltiniai. Čia auga mišrieji miškai. Kontinentinis klimatas (aukštos temperatūros amplitudės, ilgas sniego periodas).

Western and northern part of the country is located on very differentiated landscapes – undulated plains, small hills, a lot of small rivers, and among them – the largest river valley of the Niemunas river. Climate here is milder due to the influence of the Baltic Sea. Forest vegetation is more wet with alder and birch.

Vakarinė ir šiaurinė šalies dalis - tai įvairus gamtovaizdis- lygumos, žemos kalvos, daug upelių tarp jų - didžiausias Nemuno upės slėnis. Čia vyrauja vidutinis klimatas dėl Baltijos jūros įtakos. Miškų vegetacija drėgnesnė, auga alksniai ir beržai.

Soils: / Dirvožemiai

Soils quality and origin become from the postglacial processes and bedrock The northern half of the Country (Zemaitija and Aukstatija) are covered mostly by wet soils (peat and mud)

Dirvožemiai susiformavo poledynmečio periode. Šiaurinė šalies dalis (Žemaitija ir Aukštaitija) yra padengta drėgnu dirvožemiu (durpėmis bei dumbliu).

3.2 History of use / Naudojimo istorija

Until the 18th century the most of forests in Lithuania had been belonging to the Great Duchess Court. In particular areas forest complexes were also owned by some landowner families. Forest had been used for extensive hunting and timber production (also hay and honey).

Iki 18 amžiaus dauguma miškų Lietuvoje priklausė LDK valdovams. Kai kurie miško plotai priklausė žemvaldžių šeimoms. Miškai buvo naudojami medžioklei ir medienos ruošai (taip pat šienavimui ir medaus kopinėjimui).

After the I world war – since 1919 there were established first state forest management units. During about the next 60 years – majority of lands (forestry and agriculture) had been owned by State of the Lithuanian Soviet Republic (part of USSR). The last changes in forestry have appeared after 1991 as the result of Lithuanian independence. There were made some organizational changes and have been established General Directorate of State Forest. Its mission can be defined as follows:

Po I pasaulinio karo nuo 1919 m. buvo įkurti pirmi miškų ūkinės veiklos vienetai. Per sekančius 60 metų dauguma miško ir ūkinių plotų buvo pavesta LTSR. Paskutiniai pakitimai įvyko 1991 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo įsteigta Generalinė miškų urėdija. Jos tikslai yra:

- enhance the ecological, environmental, economic, recreational and other socially important values of state forests as the most important components of the whole state forestry
- didinti ekologinę, aplinkosauginę, ekonominę ir rekreacinę bei kitas svarbias valstybinių miškų vertybes kaip svarbiausią visos valstybės miškininkystės komponentą
- by managing them in accordance with the principles of sustainable forest use and
- pagal tvaraus miškų naudojimo principus ir
- by rational use, restoration and enlargement of forest resources.
- racionaliai panaudojant, atnaujinant ir padidinant miškų išteklius.

3.3 Planning process / Planavimo procesas

Basically there are elaborated strategic 10 year plans and operational annual plans of forest management. Every year are prepared annual financial plans covering expected incomes and expenditures.

Yra paruoštas strateginis miškotvarkos 10-ties metų projektas ir vykdomasis metinis projektas. Kiekvienais metais ruošiamas kasmetinis finansinis projektas su numatomu pelnu bei išlaidomis.

Superintendents with respect of 10 year plan prepare annual plan. The State Organization prepares 10 year management plans. Field visits with use of aerial photos are the main source of information included to plan. The next are documents collected in rangeries and Superintendences during past management period related with past operations. During the plan preparation there are organized 2 advisory meetings with participation of representatives of academics, local authorities, ministry as well as forest administration and State Enterprise.

Valdytojai ruošia metinius planus remdamiesi 10 metų projektu. Valstybinė organizacija ruošia 10-ties metų miškotvarkos projektus. Lauko darbai ir aerofoto nuotraukų panaudojimas yra pagrindiniai šio projekto informaciniai šaltiniai. Vėliau renkami dokumentai girininkijose ir urėdijose, apimantys praėjusį miškų valdymo laikotarpį ir atliktus veiksmus. Projekto ruošimo metu surengiami 2 pasitarimų susitikimai, kurių metu dalyvauja akademinio sluoksnio, vietos valdžios, ministerijos bei miškų administracijos, miškų urėdijos atstovai.

Forest management plan is valid for years 2004 – 2013. / Miškotvarkos projektas galioja 2004-2013.

3.4 Harvest and regeneration / **Kirtimas ir atnaujinimas**

All forest operations are carried out by own workers and contractors.

Regeneration – in Lithuania is classified as:

- natural and artificial;
- by another classification: regeneration total or partial
- concerning material - there is also regeneration with use of seeds or seedlings.
- In relation with cuttings – there is regeneration applied before cutting operations or after them. -
- The last partition makes difference between regeneration resulting with monoculture and with mixed forest.

Visi veiksmai/darbai miške yra atliekami pačių darbuotojų ir rangovų.

Lietuvoje miško atkūrimas skirstomas į:

- natūralų ir dirbtinį;
- pagal kitą klasifikacijos kategoriją: pilnas atkūrimas arba dalinis;
- pagal medžiagą - sėklinis arba sodinukais;
- pagal kirtimus - atkūrimas taikomas prieš kirtimą arba po (paskutinis skirsnis atskiria monokultūrų bei mišriųjų miškų atkūrimą).

Forest management scheme include some different cuttings connected with the silviculture operations – 4 types related with the age of tree stand: up to 10-20 years (thinning for supporting of enlightenment), up to 40 years (clearings and thinning), up to 60 years (late thinning), after 60 years (thinning for selection the best trees). In case of forest protection there are sanitary cuttings.

Miškotvarkos schema apima įvairius kirtimus, susijusius su miškininkystės veiksmis leidžiančiais kirsti – priklausomai nuo medžio amžiaus: iki 10-20 metų (šviesinimai), iki 40 metų (retinimai) iki 60 metų (einamieji kirtimai), po 60 metų (atrankiniai kirtimai). Siekiant mišką apsaugoti atliekami sanitariniai kirtimai.

Another type of cutting is related to the need for reconstruction of the tree stand (for better connection with type of habitat).

Kita kirtimo rūšis yra susijusi su medynų struktūros pakeitimu (glaudesnis ryšys su to pačio tipo arealu).

There are two types of harvesting in all of Lithuania.

Lietuvoje yra du kirtimų tipai:

1) Composed harvesting type means that there are performed up to 2-3 cuttings in repeats every 10 years – used mainly for beech stands.

Atvėjinis kirtimas yra atliekamas iki 2-3 kirtimų kas 10 metų – pagrindinai buko želdiniams.

2) Selective harvesting refers to the cutting of selected trees so as to create stands with differentiated age of trees. The role of this type is to provide that forest cover is permanently maintained. This is used in tree stands with different protective functions (e.g. water protection).

Atrankos kirtimo metu yra išpjaujami atrinkti medžiai taip, kad sudarytų įvairaus amžiaus medžių želdinius. Ši kirtimo rūšis yra naudojama tam, kad miško dangą būtų pastoviai palaikyta. Tai naudojama įvairios apsauginės funkcijos želdiniuose (pvz. vandens apsauga).

In the productive forest (mainly coniferous, but also oak and broadleaved without beech forest) is used the clear cutting harvesting. Permitted area is 8 ha. The width is not larger than 50m. The neighbour area can be harvested only after 3 years.

Ūkiniuose miškuose (dažniausiai spygliuočių miškuose, ažuolynuose bei lapuočių, bet ne buko miškuose) yra naudojamas plyno kirtimo būdas. Leistinas plotas - 8 ha. Plotis ne didesnis negu 50 m. Kaimyninis plotas gali būti kertamas tik po 3 metų.

The cutting ages for different trees (for 4th forest group) are:

Atskirų medžio rūšių kirtimo amžius (4 grupės) miškuose:

Pine, larch, ash, maple, elm – 101 years, / Pušis, maumedis, uosis, klevas, guoba - 101 metas

Oak – 121, / Ažuolas - 121

Hornbeam, birch, lime, black alder – 61, / Skroblas, beržas, liepa, juodalksnis - 61

Aspen – 41. / Drebulė – 41

For yield prediction there are designed special sample areas where inventories are carried out. (few in Superintendences according to species and age groups), however the main prediction is provided by authors of management plan.

Našumui nustatyti yra išskiriami tyrimų bareliai, kuriuose vykdoma inventorizacija (po kelis urėdijoje, atsižvelgiant į medžių rūšį ir amžiaus klasę), tačiau patys projekto autoriai atlieka prognozes.

The road building and maintenance on forest areas is the competence of Superintendence, however roads of general use located in forest are constructed and repaired by special state road services.

Miško kelių tiesimas ir priežiūra yra urėdijų kompetencijoje, tačiau valstybinės kelių tarnybos tiesia ir taiso pagrindinius bendro naudojimo kelius, esančius miškuose.

Most operations are carried out by contractors but some works –by own workers.

Dauguma darbų atlieka rangovai, tačiau kai kuriuos darbus atlieka urėdijos darbininkai.

The age class distribution: / Pasiskirstymas pagal brandumo grupes:

Young stands – 16% / Jaunuolynai - 16%

Medium stands – 48,9% / Pusamžiai medynai – 48,9%

Before mature stands – 12,4 / Bręstantys – 12,4%

Mature and after mature stands – 22%./ Brandūs ir perbrendę – 22%

3.5 Monitoring processes / Stebėjimo procesas

Monitoring activities are very important part of the Lithuanian forest management system. These activities are organized on all three levels of management: General Directorate, Forest Enterprises (Urėdija) and Rangeries (Girininkija). In the scopes of monitoring there are:

Stebėjimo veiksmai - tai labai svarbi Lietuvos miškų ūkio valdymo sistemos dalis. Šie veiksmai yra vykdomi trijose valdymo pakopose: Generalinės miškų urėdijos, miškų urėdijų ir girininkijų. Stebėjimas apima:

Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. / - daigynus, miškų atkūrimą ir auginimą

- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. / - sanitarinę būklę ir miškų apsaugą

- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. and their results / - stichijas ir jų pasekmes

- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. risk / - miškų apsaugą nuo gaisrų grėsmės
- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. / - miškams daromą žalą
- Road cBłąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. / -kelių tiesimą, jų priežiūrą ir taisymą
- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze. / - miškų panaudojimą, ekonominės veiklos rezultatus
- Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hiperłącze.. / -miškų florą ir fauną: gamtos apsaugą, medžioklę, žvėrių gausinimą.

State Forest administration cooperates with The Forest research Institute and other academic centres.

Results of monitoring are published on websites of General Directorate and Forest Enterprises.

Valstybinė miškų administracija bendradarbiauja su Lietuvos miškų institutu ir kitais akademiniais centrais. Stebėjimo rezultatus internetiniuose tinklalapiuose pavišina Generalinė miškų urėdija ir miškų urėdijos.

4. SOCIO-ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL CONTEXT / SOCIOEKONOMINIS IR APLINKOSAUGOS KONTEKSTAS

4.1 Social aspects / Socialinis aspektas

	Male / Vyrai	Female / Moterys
Number of own workers Nuosavų darbuotojų skaičius	112	32
Number of contract workers Rangovų skaičius	42	-
Average monthly wage for agricultural/forestry workers Vidutinis žemės ūkio/miško darbininkų mėnesinis užmokestis	1500Lt	
Infant mortality rates (under 5 years) Vaikų mirtingumas (jaunesnių nei 5 metų)	6.37	
Proportion of workers employed from the local population (%) Vietinių darbuotojų santykis (%)	100 %	

Lithuanian population counts of about 3,5 millions of people. This nationality belongs to Balt Group (as Latvians) with its specific language and old traditional culture.

Lietuvos populiacija – apie 3,5 mln. gyventojų. Ši tauta priklauso Baltų tautų grupei (taip kaip ir Latvija) su savo specifine kalba ir tradicine kultūra.

In the Taurages Region there is 53000 of inhabitants in the area: 99,9 % Lithuanian, some individuals of Russian and Jewish people.

Tauragės regione gyvena 53000 gyventojų: 99,9% lietuviai, kiti – rusai, žydai.

The Great Dutch's of Lithuania had been united with Poland almost 400 years. Traditional Lithuanian culture is closely related with forest (architecture and buildings, beekeeping, sculpture, rural crafts).

Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė beveik 400 metų buvo suvienyta su Lenkija. Lietuvos kultūra yra glaudžiai susijusi su miškais (architektūra, bitininkystė, skulptūra, tautodailė).

4.2 Environmental aspects / Aplinkosaugos aspektai

Biodiversity conservation is based on the system of protected areas and species. Protected areas cover: - 7 nature reserves (3084 ha)

- 217 forest key habitats (506,9 ha)
- 81 bird nest buffer zones (black stork, crane, capercaillie, eagle)

- one area of biosphere polygons (NATURA 2000)
- one regional park (13 700 ha)
- There were also identified about 20 sites of RTE plant species

Biologinės įvairovės apsauga remiasi saugomų teritorijų ir rūšių sistema. Saugomos teritorijos apima:

- 7 gamtos rezervatus (3084 ha)
- 217 kertines miško buveines (506,9 ha)
- 81 lizdavičių apsaugos zoną (juodasis gandras, gervė, kurtinys, erelis)
- viena biosferos poligono teritorija (NATURA 2000)
- 20 retos nykstančios augavietės buvo įkurtos

In the area of FE there are no identified environmental problems related with pollution or other threats

Miškų urėdijos teritorijoje nepastebėta gamtosaugos problemų, susijusių su tarša ar kitomis grėsmėmis.

4.3 Administration, Legislation and Guidelines / **Administracija, įstatymai ir gairės**

Forest administration in Lithuania is divided into some levels and activities. The highest level is the Ministry of Environment. The role of the Ministry is: preparation of strategy and programs of forestry development, preparation of draft versions of regulations etc. In the structure of Ministry is the General Directory of State Forest located in Vilnius. Its role is planning, supervising and coordinating of work and activity of 42 State Forest Enterprises. There are also some state services working for State Forestry: - State Forest Survey Service (national forest researches, forest cadastre, information scheme, forest monitoring and statistic data), Genetic, Seeds and Planning Service, Sanitary Forest Protection Service.

Miškų administracija Lietuvoje yra padalinta į keletą pakopų ir veiklų. Aukščiausia pakopa – Aplinkos ministerija, kurios tikslas – paruošti miškų vystimosi strategiją ir programas; paruošti reguliavimo projektą ir t.t. Į Ministerijos struktūrą įeina Generalinė miškų urėdija Vilniuje. Jos tikslas – planuoti, kontroliuoti ir koordinuoti 42 valstybinių miškų urėdijų veiksmus ir darbus. Taip pat yra keletas valstybės tarnybų, dirbančių valstybinei miškininkystei – Valstybinė miškotvarkos tarnyba (nacionalinių miškų tyrinėjimai, miškų kadastras, informacinė sistema, miškų stebėjimas, statistiniai duomenys), Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba, Miško sanitarinės apsaugos tarnyba.

Strictly connected with forest management are – the Forestry Institute in Dubravos and the Institute of Botany in Vilnius.

Miškų institutas Dubravoje ir Botanikos institutas Vilniuje glaudžiai susiję su miškų ūkio valdymu.

Forest management activity is also monitored and inspected by Regional Departments of Environmental Conservation as well as State Inspection of Work.

Regioniniai aplinkos apsaugos departamentai bei Valstybinė darbo inspekcija stebi bei tikrina miškų ūkio veiksmus.

The following table lists the key national legislation, regulations, guidelines and codes of best practice that are relevant to forestry in the commercial, environmental and social sectors. This list does not purport to be comprehensive, but indicates information that is key to the forestry sector.

Ši lentelė pateikia pagrindinius valstybės įstatymus, nurodymus, gaires bei kodeksus, kurie yra svarbūs miškininkystei komerciniuose, aplinkosauginiuose ir socialiniuose sektoriuose. Šio sąrašo turinys nėra išsamus, tačiau nurodo pagrindinę informaciją miškininkystės sektoriuje.

Legislation and regulation / Įstatymai ir taisyklės	Notes / Pastabos
Laws of Republic of Lithuania	
Forestry Law	1994
Law on Environmental Protection	1992
Law on Protected Areas	1993
Law on Land	1994
Law on Wildlife	1997

Law on Flora	1999
Labour Code	2002
Law on Safety and Health at Work	2003
Lietuvos Respublikos įstatymai	
LR miškų įstatymas	1994
LR aplinkos apsaugos įstatymas	1992
LR saugomų teritorijų įstatymas	1993
LR žemės įstatymas	1994
LR laukinės gyvūnijos įstatymas	1997
LR laukinės augalijos įstatymas	1999
LR darbo kodeksas	2002
LR darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas	2003
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas	1996
Guidelines and Codes of Best Practice / Gairės, kodeksai ir geriausia praktika	Notes / Pastabos
Other Legal Documents	
Regulations on Forest Genetic Reserves	2000
Regulations on Forest Seed Growing	1996
Guidelines for Reforestation and Aforestation	2000
Lithuanian Forest Coverage Increasing Program	2002
Rules of Thinnings	2003
Rules for Final Forest Felling	1999
Rules of Forest Sanitary Protection	2007
State Program on Forest Sanitary Protection	2002
Rules of Forest Fire Prevention	1995
State Program on Forest Fire Prevention	2002
Rules of Forest Management Schemes Developing	2006
Forest Management Planning Rules	2006
Pre-harvest Inventory Rules	2004
Sale Regulations of Growing (uncut) State Forest	2001
Roundwood Sale Regulations	2005
Regulations on Management and Use of Private Forests	1997
Logging Rules in To-be-privatized Forests	2002
Rules of Visitation of Forests	1996
Rules of Picking-up of Mushrooms in the Forests of Lithuania	1998
Procedures of Forestland conversion to non-forestland	2002
Special Conditions of Land and Forest use	1992
Forest Logging Rules for Technological and Production Purposes	2002
Commitment of Directorate General of State Forests to FSC Principles and Criteria	2002
Kiti teisės aktai	
Miško genetinių draustinių nuostatai	2000
Miško sėklininkystės nuostatai	1996
Lietuvos miškų atkūrimo ir įveisimo nuostatai	2000
Lietuvos miškingumo didinimo programa	2002
Miško ugdymo kirtimų taisyklės	2003
Pagrindinių miško kirtimų taisyklės	1999
Miško sanitarinės apsaugos taisyklės	2007
Valstybinė miškų sanitarinės apsaugos programa	2002
Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklės	1995
Valstybinė miškų priešgaisrinės apsaugos programa	2002
Miškų tvarkymo schemų rengimo taisyklės	2006
Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklės	2006
Biržių atrėžimo ir įvertinimo taisyklės	2004

Nenukiršto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisyklės	2001
Prekybos apvaliāja mediena taisyklės	2005
Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatai	1997
Privatizuojamų miškų kirtimo tvarka	2002
Lankymosi miške taisyklės	1996
Grybavimo Lietuvos miškuose taisyklės	1998
Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarka	2002
Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos	1992
Miškų iškirtimo technologinėms ir gamybinės miškų ūkio reikmėms tvarka	2002
Generalinės miškų urėdijos įsipareigojimas laikytis FSC principų ir kriterijų	2002

5. CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING / POKYČIAI ŪKINĖJE VEIKLOJE, MIŠKO KIRTIME, MIŠKININKYSTĖJE BEI MONITORINGE

The following table shows significant changes that took place in the management, monitoring, harvesting and regeneration practices of the certificate holder over the certificate period.

Ši lentelė parodo svarbiausius pokyčius, kurie įvyko ūkinėje veikloje, stebėjime, iškirtime bei atkūrimo, sertifikavimo laikotarpiu.

Description of Change	Notes
Pakitimo aprašymas	Užrašai
SURVEILLANCE 1 PRIEŽIŪRA 1	
No changes / Be pokyčių	
SURVEILLANCE 2 PRIEŽIŪRA 2	
No changes in functioning of certified activities at Taurage State Forest Enterprise. Tauragės miškų urėdijoje neįvyko jokių sertifikuotos veiklos pokyčių.	
SURVEILLANCE 3 PRIEŽIŪRA 3	
n/a	
SURVEILLANCE 4 PRIEŽIŪRA 4	
n/a	

6. PREPARATION FOR THE EVALUATION / ANALIZĖS PARUOŠIMAS

6.1 Schedule / TVARKARAŠTIS

The all evaluation in 16 Forest Enterprises was performed by SGS QUALIFOR during 6 weeks in the summer 2008 – First day in the General Directorate in Vilnius and two days visits in every forest enterprise.

Visų 16 Miško urėdijų SGS QUALIFOR vertinimas truko 6 savaites 2008 metų vasarą. Pirmoji diena Generalinėje miškų urėdijoje Vilniuje ir 2 dienų vizitai kiekvienoje miškų urėdijoje. Buvo nustatytos svarbiausios suinteresuotos šalys.

6.2 Team / Komanda

The table below shows the team that conducted the main evaluation and the independent specialist(s) that were selected to review the main evaluation report before certification is considered.

Ši lentelė nurodo grupę, kuri atliko pagrindinę analizę, ir nepriklausomą/us specialistą(-us), kurie buvo atrinkti peržiūrėti pagrindinės analizės ataskaitą prieš sertifikavimo nagrinėjimą.

Evaluation Team	Notes
Vertinimo komanda	Užrašai
Team Leader Komandos vadovas	Has an university qualification in biology and ecology, B 30 years experience in forestry or related field –ecology and environmental conservation, internationally, regionally and nationally, C 250 days FSC auditing, speaks local language English, Russian and Polish Turintis akademinį biologijos ir ekologijos laipsnį, 30 metų patirtis miškininkystėje, ekologijos bei aplinkos išsaugojime tarptautiniu, regioniniu bei šalies mastu, mokantis anglų, rusų, lenkų kalbas.
Supporting auditor Auditorius	Has an academic qualification in forestry, B 15 years experience in forestry internationally, regionally and nationally, speaks local language Latvian, Russian and English Turintis miškininkystės akademinį laipsnį, 15 metų patirtis miškininkystėje tarptautiniu, regioniniu, šalies mastu; mokantis latvių, rusų ir anglų kalbas
Supporting auditor Auditorius	Has an academic qualifications in forestry, B 20 years experience in forestry internationally, regionally and nationally, speaks local language Slovakian and English Turintis miškininkystės akademinį laipsnį, 20 metų patirtis miškininkystėje tarptautiniu, regioniniu, šalies mastu; mokantis slovakų ir anglų kalbas
Local expert Vietos ekspertas	Has an academic qualification in economy and sociology, 24 years experience in local administration, regionally and internationally, speaks local languages Lithuanian, Polish and Russian. Turintis ekonomikos ir sociologijos akademinį laipsnį, 24 metų patirtis vietinėje administracijoje tarptautiniu, regioniniu mastu; mokantis lietuvių, lenkų ir rusų kalbas

6.3 Checklist Preparation / Kontrolinio sąrašo parengimas

A checklist was prepared that consisted of the documents listed below. This checklist was prepared by adapting the QUALIFOR generic forest management checklist. Checklist has been prepared two years earlier by SGS Latvia.

Kontrolinis sąrašas buvo parengtas kartu su dokumentais, pateiktais žemiau. Šis sąrašas buvo paruoštas panaudojant bendrinį QUALIFOR miškų valdymo kontrolinį sąrašą. Kontrolinis sąrašas buvo paruoštas prieš 2 metus. Jį paruošė SGS Latvija.

This adaptation included canvassing comments from stakeholders 4 weeks before the field evaluation. Comments were received from 3 stakeholders that included 1 ENGOs, 1 Government Departments and 1 Academics. A copy of this checklist is available on the SGS Qualifor website, www.sgs.com/forestry.

Šiame pritaikyme įtrauktos suinteresuotų šalių pastabos, gautos 4 savaitės prieš pradėdant įvertinimą. Pastabos buvo gautos iš 3-jų suinteresuotų šalių, kurias sudarė 1 NVO, 1 valdymo įstaiga ir 1 akademinė institucija. Šio sąrašo kopija pateikta SGS Qualifor tinklalapyje: www.sgs.com/forestry.

Standard Used in Evaluation Standartas panaudotas Analizėje	Effective Date Veiksmingas laikotarpis	Version Nr Versijos nr.	Changes to Standard Pakeitimas į standartus
SGS Qualifor: Generic Forest Management Standard (AD33) adapted for Lithuania SGS QUALIFOR: Bendrasis Miškotvarkos Standartas (AD33) pritaikytas Lietuvai	07.09.2009	05	Update of Lithuanian translation and vocabulary of the standard. Atnaujintas lietuviškas standarto vertimas ir žodynas
SGS Qualifor: Generic Forest Management Standard (AD33) adapted for Lithuania SGS QUALIFOR: Bendrasis Miškotvarkos Standartas (AD33) pritaikytas Lietuvai		04	

6.4 Stakeholder notification / Suinteresuotų šalių informavimas

A wide range of stakeholders were contacted 4 weeks before the planned evaluation to inform them of the evaluation and ask for their views on relevant forest management issues, These included environmental interest groups, local government agencies and forestry authorities, forest user groups, and workers' unions. The full list of stakeholders that were contacted is available from SGS. Responses received and comments from interviews are recorded under paragraph 13 of this Public Summary.

4 savaitės prieš planuotą įvertinimą buvo pranešta suinteresuotoms grupėms apie analizę ir buvo paprašyta išreikšti nuomonę apie svarbias miškotvarkos problemas. Taip pat aplinkosauginės grupės, vietos valdžios institucijos, miškų sistemos administracijos, miškų naudotojų grupės, darbuotojų profesinės sąjungos, buvo apie tai informuotos. Pastabos ir atsiliepimai yra pateikti šios viešosios santraukos 13 dalyje.

7. THE EVALUATION / ĮVERTINIMAS

The Main Evaluation was conducted in the steps outlined below.

Pagrindinis įvertinimas buvo vykdomas atliekant žemiau išvardintus veiksmus:

7.1 Opening meeting / Atidarymo susitikimas

An opening meeting was held at General Directorate of State Forest in Vilnius. The scope of the evaluation was explained and schedules were determined. Record was kept of all persons that attended this meeting.

Atidarymo susitikimas vyko Generalinėje miškų urėdijoje Vilniuje. Buvo paaiškinta analizės apimtis ir nustatytas tvarkaraštis. Buvo sudarytas dalyvių sąrašas.

7.2 Document review / Dokumentų apžvalga

A review of the main forest management documentation was conducted to evaluate the adequacy of coverage of the QUALIFOR Programme requirements. This involved examination of policies, management plans, systems, procedures, instructions and controls.

Siekiant įvertinti atitikimą QUALIFOR programos reikalavimams, buvo apžvelgta pagrindinė miškų ūkio valdymo dokumentacija. Tai apėmė strategijų, valdymo planų, sistemų, procedūrų, kontrolės ir apmokymų nagrinėjimą.

7.3 Sampling and Evaluation Approach / Imties atranka ir analizė

A detailed record of the following is available in section B of the evaluation report. This section does not form part of the public summary, but includes information on:

Išsamus protokolas yra pateiktas B skyriaus įvertinimo ataskaitoje. Ši dalis – tai ne viešos santraukos dalis, bet pateikia šią informaciją:

- Sampling methodology and rationale;
- Imties atrankos metodas ir jo išaiškinimas
- FMUs included in the sample;
- Miškų valdymo vienetai atrankoje
- Sites visited during the field evaluation; and
- Analizės metu aplankytos vietos
- Man-day allocation.
- Žmogaus darbo dienų paskirstymas

Every forest enterprise (FMU) has been audited two days. The first day was the office audit: analysis of documents, talks with staff, meetings with stakeholders, sampling the field sites for the next day. The second day was fulfilled by field visits on different sites: forest operations, nature reserves, archaeological, resting etc.

Kiekviena miško urėdija per dvi dienas buvo apklausta. Pirmą dieną vyko dokumentų analizė, pokalbiai su darbuotojais, susitikimai su tarpininkais, plotų apžvalga ir atranka. Sekanti diena buvo skirta vizitams įvairios paskirties darbo vietose: veiksmai mške, gamtos draustiniai, poilsiavietės, archeologinės vietovės ir pan.

7.4 Field assessments / Lauko objektų įvertinimas

Field assessments aimed to determine how closely activities in the field complied with documented management systems and QUALIFOR Programme requirements. Interviews with staff, operators and contractors were conducted to determine their familiarity with and their application of policies, procedures and practices that are relevant to their activities. A carefully selected sample of sites was visited to evaluate whether practices met the required performance levels.

Lauko objektų įvertinimo tikslas – nustatyti kaip veiksmai atitinka ūkinės veiklos valdymo sistemos bei QUALIFOR programos reikalavimus. Pokalbių su darbuotojais, operatoriais ir rangovais tikslas - nustatyti jų gebėjimą strategijų taikyme, procedūrų žinojimą ir jų naudojimą praktikoje. Siekiant įvertinti ar vykdoma praktika atitiko reikalavimų lygmenį, buvo aplankytos atidžiai atrinktos vietos.

7.5 Stakeholder interviews / Suinteresuotų šalių apklausa

Meetings or telephone interviews were held with stakeholders as determined by the responses to notification letters and SGS discretion as to key stakeholders that should be interviewed. These aimed to:

Vyko susitikimai ar pokalbiai telefonu su suinteresuotomis šalimis, kurios atsakė į informacinius laiškus pagal SGS nuožiūras. Jų tikslas:

- clarify any issues raised and the company's responses to them;
- išsiaiškinti visas iškilusias problemas ir urėdijos atsakymus į tai;
- obtain additional information where necessary; and
- reikalui esant gauti papildomą informaciją;
- obtain the views of key stakeholders that did not respond to the written invitation sent out before the evaluation.
- sužinoti pagrindinių suinteresuotų šalių, kurios neatsakė į kvietimą, išsiųstą prieš įvertinimą, nuomonę.

Nr of Stakeholders contacted Suinteresuotų šalių skaičius	Nr of Interviews with Pokalbio numeris su		
	NGOs NVO	Government Valdžia	Other Kiti

Nr of Stakeholders contacted <i>Suinteresuotų šalių skaičius</i>	Nr of Interviews with <i>Pokalbio numeris su</i>		
	NGOs <i>NVO</i>	Government <i>Valdžia</i>	Other <i>Kiti</i>
MAIN EVALUATION <i>PAGRINDINĖ ANALIZĖ</i>			
35 - total for 16 FEs <i>35 visoms 16 miškų urėdijų</i>	2	4	2
SURVEILLANCE <i>PRIEŽIŪRA 1</i>			
24	2	3	1
SURVEILLANCE 2 <i>PRIEŽIŪRA 2</i>			
14	3	2	2
SURVEILLANCE 3 <i>PRIEŽIŪRA 3</i>			
SURVEILLANCE 4 <i>PRIEŽIŪRA 4</i>			

Responses received and comments from interviews are recorded under paragraph 13 of this Public Summary.

Gauti atsakymai ir nuomonės yra pateikti šios Viešosios santraukos 13 dalyje.

7.6 Summing up and closing meeting / *Apibendrinimas ir uždarymo susitikimas*

At the conclusion of the field evaluation, findings were presented to company management at a closing meeting. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme were raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

Išvados buvo pateiktos įmonės vadovybei. Bet kurios sritys neatitinkančios QUALIFOR programos, buvo iškeltos kaip vienas iš dviejų tipų Veiksmų Reikalaujančių Pataisos (VRP):

- Major CARs - which must be addressed and re-assessed before certification can proceed
- Pagrindinis VRP (veiksmas reikalaujantis pataisos) – kuris turi būti pakartotinai įvertintas dar kartą, prieš sertifikavimą
- Minor CARs - which do not preclude certification, but must be addressed within an agreed time frame, and will be checked at the first surveillance visit
- Antraeilis VRP (veiksmas reikalaujantis pataisos)– kuris nekliudo sertifikavimui, bet turėtų būti išanalizuotas per nustatytą laikotarpį bei bus patikrintas artimiausios priežiūros metu.

A record was kept of persons that attended this meeting. / *Sudarytas dalyvių sąrašas.*

8. EVALUATION RESULTS / ĮVIERTINIMO REZULTATAI

Detailed evaluation findings are included in Section B of the evaluation report. This does not form part of the public summary. For each QUALIFOR requirement, these show the related findings, and any observations or corrective actions raised. The main issues are discussed below.

Išsamūs rezultatai yra pateikti analizės ataskaitos B dalyje, kuri nėra viešosios santraukos dalis. Kiekvienam QUALIFOR reikalavimui rezultatai pateikia duomenis bei stebėjimus ar iškeltus veiksmus, kurie reikalauja pataisos. Pagrindinės problemos yra aptartos lentelėse.

8.1 Findings related to the general QUALIFOR Programme / Duomenys susiję su pagrindine QUALIFOR programa

PRINCIPLE 1: Compliance with law and FSC Principles	
ĮSTATYMŲ BEI FSC PRINCIPŲ LAIKYMASIS	
Criterion 1.1	Respect for national and local laws and administrative requirements
	Miško ūkis turi gerbti visus nacionalinius ir vietinio lygmens teisės aktus bei valstybinės administracinės sistemos reikalavimus.
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>List of legislation including ILO and international conventions is available. Updating is made by the General Directorate in Vilnius from the Collection of Acts received (or by the internet). Copies are sent to relevant persons. FMUs receive Litlex – the collection of passed legislation.</p> <p>Įstatymų sąrašas su ILO (Tarptautinės darbo organizacijos) ir tarptautinėmis konvencijomis yra pateiktas. Atnaujintas Generalinės miškų urėdijos Vilniuje iš įstatymų rinkinio (ar gautas internetu). Kopijos išsiųstos atitinkamiems asmenims. MVV gavo LITLEX – išleistą įstatymų rinkinį. Nebuvo jokių neatitikimų susijusių su vietine bei valstybine teise.</p> <p>Laws and procedures are available at web pages - www.litlex.lt/litlex</p> <p>Įstatymai ir procedūrų aprašymai yra pasiekiami internetiniame tinklalapyje www.litlex.lt/litlex</p> <p>The newest legislation norms are presented at seminars and workshops for foresters. Naujausi teisės aktai miškininkams pateikiami seminarų ir pasitarimų metu.</p>
Criterion 1.2	Payment of legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges
	Turi būti mokami visi privalomi mokesčiai.
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Annual budget is prepared to achieve economical balance. / Metinins ekonominis balansas yra atliktas.</p> <p>Taxes and payments: 15% VAT; 5% of wood sale; 24% insurance for workers; 0.2% reserve bankruptcy fund; 15% benefit tax; 4% social reserve fund; natural resources exploitation (by table); CO2 emissions (by table) ; land tax.</p> <p>Mokesčiai: 15% PVM ; 5% medienos pardavimo; 24% darbuotojų draudimams; 0,2% fondas bankroto atveju; 15% pelno mokestis; 4% socialinis fondas; natūraliųjų išteklių eksploatacija; CO2 emisija; žemės mokesčiai.</p>

	<p>Future income and expenditure are planned according to the planned harvesting.</p> <p>Ateities mokesčiai bei išlaidos yra planuojami remiantis suplanuotu kirtimu.</p>
<p>Criterion 1.3 Respect for provisions of international agreements</p> <p>Tarptautinius susitarimus, pavyzdžiui, CITES, ILO konvencijas, ITTA ir Biologinės įvairovės konvencijas, pasirašiusios šalys turi gerbti visų šių tarptautinių susitarimų reikalavimus.</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>In the nature documentation of forest enterprises presenting of lists of RTE species there is not used international Latin nomenclature. Obs. 01 is raised</p> <p>Rastos Raudonosios knygos rūšys urėdijos dokumentuose nenurodytos lotynų kalba. Pradėtas stebėjimas 01.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>International Conventions are signed and implemented. It is checked by the National park Administrations.</p> <p>Tarptautinės konvencijos yra pasirašytos ir įvykdytos. Nacionalinė parkų administracija tai patikrina.</p> <p>Key biotopes are identified to cover present/possible sites of conventions. / Nustatytos esamos/galimos kertinės buveinės.</p> <p>FE has a list of CITES species.</p> <p>MU turi CIT ES sąrašą.</p> <p>Requirements of the ILO conventions have been included into Lithuanian legislation and detail regulations, like: Labour Code, Law on Safety and Health at Work. There are three departments responsible for all this issues in the structure of the General Directorate (Internal audit Service, Department of Law and Human Resources, Common Affairs Division.</p> <p>ILO (International Labour Organization - Tarptautinė darbo organizacija) konvencijos reikalavimai buvo įtraukti į Lietuvos įstatymus bei taisykles: Darbo kodeksas, Darbo saugos ir sveikatos teisė. Yra trys departamentai, atsakingi už šiuos klausimus Generalinės miškų urėdijos struktūroje (Vidaus audito tarnyba, Teisės ir personalo skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius).</p> <p>SA 2009 21: All lists presenting RTE species were supplemented with Latin names. Observation 01 is closed out.</p> <p>Visas retų ir nykstančių rūšių sąrašas papildytas lotyniškais pavadinimais. Stebėjimas 01 užbaigtas.</p>
<p>Criterion 1.4 Conflicts between laws and regulations, and the FSC P&C</p> <p>Sertifikuojant atsirandantys neatitikimai tarp įstatymų ir kitų teisės aktų bei FSC principų ir kriterijų kiekvienu atskiru atveju turi būti nagrinėjami sertifikuotojų bei suinteresuotų subjektų</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>There were not found any conflicts between laws and regulations, and the FSC P&C</p> <p>Nėra neatitikimų įstatymams ir kitiems teisės aktams bei FSC principams ir kriterijams.</p>
<p>Criterion 1.5 Protection of forests from illegal activities</p> <p>Miškų plotai, kuriuose vykdoma ūkinė veikla, turi būti apsaugoti nuo nelegalių kirtimų, statybų ir kitos nelegalios veiklos</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	

savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>There is cooperation with police. Forest guards have a terrain car with special lights: to stop lorries at forest roads – to check wood transport, venison, rifles.</p> <p>Vyksta bendradarbiavimas su policija. Miškų apsauga turi visureigius; gali sustabdyti sunkvežimius miškų keliuose, patikrinti medienos transportą, medžioklės laimikį, šautuvus.</p> <p>Gates are built at the entrance to forest. Signage encourages the public not to leave waste in the forest.</p> <p>Vartai - prie įvažiavimų į mišką. Ženkliai –skatinantys nešiukšlinti.</p> <p>Fire protection: view stands or towers are established with two persons in service. FMU has specialized vehicles to fight forest fire.</p> <p>Apsauga nuo gaisro: stebėjimo bokštai ir specialios vietos su 2 tarnybos darbuotojais. MVV turi specialius automobilius gaisrui gesinti.</p> <p>Foresters carry out special weekend and day-off inspection services.. Foresters also monitor private forests for better protection of state forests against illegal activities. . List of harvest in private forests is sent to LS so that the foresters can know about all legal activities in forests.</p> <p>Vykdomi specialūs savaitgaliniai ir laisvadieniniai patikrinimai. Miškininkai, siekdami geriau apsaugoti valstybinius miškus nuo nelegalių veiksmų, taip pat stebi ir privačius miškus. Atliekamų darbų sąrašas privačiuose miškuose yra siunčiamas į girininkijas, taigi miškininkai žino apie visus teisėtus veiksmus atliekamus miškuose.</p> <p>All illegal harvesting episodes are fixed in the special register.</p> <p>Visi nelegalių kirtimų epizodai pažymimi atskirame registre.</p>
<p>Criterion 1.6 Demonstration of a long-term commitment to the FSC P&C</p> <p>Miško ūkio specialistai turi pasižadėti tvirtai laikytis FSC principų ir kriterijų</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Policy is available from the General directorate. Long term commitment to the FSC P&C is presented in publications on websites and booklets. There is a special document published by General Directorate in 2002.</p> <p>Generalinės direkcijos strategija. Miško ūkio specialistai turi pasižadėti tvirtai laikytis FSC principų ir kriterijų yra internetas ir leidyklai. Yra 2002 m. Generalinės direkcijos išleistas specialusis dokumentas.</p> <p>Strategija pasiekama Generalinėje miškų urėdijoje. Ilgalaikiai įsipareigojimai laikytis FSC principų ir kriterijų paskelbti tinklalapiuose ir leidiniuose. Yra specialus dokumentas, išleistas Generalinės miškų urėdijos 2002 metais.</p> <p>The policy is communicated to workers, contractors and society.</p> <p>Strategijos yra aptaromos su darbuotojais, rangovais bei visuomene.</p> <p>All the information is available at the home page www.taumu.lt</p> <p>Visa informacija yra pateikta tinklalapyje www.taumu.lt</p>

PRINCIPLE 2: Tenure and use rights and responsibilities	
NUOSAVYBĖS IR NAUDOJIMO TEISĖ BEI ATSAKOMYBĖ	
Criterion 2.1 Demonstration of land tenure and forest use rights	
Turi būti aiškiai nustatyta ilgalaikio miško naudojimo teisė (pavyzdžiui, valdos priklausomybė, teisė naudotis valda ar nuomos sutartis)	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Forest Law defines that government forests shall be managed by the government organisation. They manage forests by the decision No 465 of the Prime Minister form 30.05.2006.</p> <p>Miškų įstatymas sako, kad valstybiniai miškai turi būti valdomi valstybinių organizacijų. Jos valdo miškus pagal Ministro Pirmininko nutarimą nr. 465 -2006.05.30</p> <p>Government forest land is registered in the Forest register of land. There is the process of transforming all forest land to the Central Land Register. Partly it transformed in 2007. Public tenders were announced for transformation of the rest.</p> <p>Valstybinių miškų žemė yra įtraukta į miškų žemės registrą. Vyksta registravimas visų miškų žemių į žemės registrą. Procesas pradėtas 2007 metais. Apie likusias pervedimą pranešta viešai.</p> <p>All forests in FMU are managed by the 10-year forest Management Plan. FM Plan is regularly renewed. Visited FE has valid FM Plan 2005-2014.</p> <p>Visi miškai yra valdomi remiantis Miškotvarkos 10-ties metų projektu. Miškotvarkos projektai yra reguliariai atnaujinami. Aplankyta MU turi miškotvarkos projektą, galiojantį 2005-2014.</p>
Criterion 2.2 Local communities' legal or customary tenure or use rights	
Vietinės bendruomenės, turinčios juridines ar paprotines valdymo bei naudojimo teises, privalo kontroliuoti miško darbus tiek, kiek tai būtina siekiant apsaugoti jų teisę išlaikyti miško išteklių ar darbų kontrolę, išskyrus tuos atvejus, kai šios bendruomenės laisva valia ir viešai kontrolę perduoda kitiems naudotojams.	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>There are only customary rights identified, e.g. free access to all forests, people can collect mushrooms and berries. Water sources are protected. Recreational sites are built in cooperation with municipalities along lakes and water streams. Fuelwood is provided for small fee from harvest waste.</p> <p>Tik įprastos teisės nustatytos: laisvas lankymasis miškuose, žmonės gali grybauti ir uogauti. Gali taip pat šienauti bei laikyti bites. Vandens telkiniai yra saugojami. Poilsiavietės statomos prie ežerų ar upių, bendradarbiaujant su savivaldybėmis. Malkinė mediena iš kirtimo atliekų yra parduodama už žemą kainą.</p> <p>Local inhabitants have got free access to all forests for picking mushrooms and other non timber products for their own use, as well as for recreation (in special sites).</p> <p>Vietos gyventojai visuose miškuose gali nemokamai grybauti bei rinkti kitus ne medienos produktus savo poreikiams bei naudotis miškais poilsiui (tam skirtose vietose).</p>

Criterion 2.3 Disputes over tenure claims and use rights	
<p>Turi būti sukurtos atitinkamos procedūros ginčams dėl nuosavybės ir naudojimo teisių spręsti. Sertifikavimo metu kruopščiai atsižvelgiama į visas ginčų aplinkybes ir svarbą. Dėl didelės reikšmės ginčų, į kuriuos įtraukta visa eilė suinteresuotų subjektų, paprastai sertifikavimo procesas yra sustabdomas</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>There are no disputes over tenure claims or use right of forest lands in Lithuania.</p> <p>Nėra iškilusių ginčų dėl miškų valdymo tvirtinimo ar miško plotų naudojimo teisių Lietuvoje.</p> <p>According to law regulations - any disputes, if occur - have to be well documented. Civil law is applied in case when the satisfactory common agreement can not be reached through discussion.</p> <p>Remiantis teisės aktais – visi iškilę ginčai turi būti dokumentuojami. Jei negalima pasiekti tenkinamo sprendimo diskusijos metu, tada sprendžiama remiantis civiline teise.</p>
<p>PRINCIPLE 3: Indigenous peoples' rights (The principle do not applicable in Lithuania except Criterion 3.3)</p> <p>VIETOS ŽMONIŲ TEISĖS</p>	
Criterion 3.3 Protection of sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples	
<p>Vietiniai žmonės jų žemėje ir teritorijoje turi kontroliuoti miško ūkio darbus, išskyrus tuos atvejus, kai jie laisva valia ir viešai šią kontrolę perduoda kitiems naudotojams</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>All important places and sites are inventoried, documented on maps and kept under different level of protection. This protection is in responsibility of regional parks administration, forest enterprise staff, national parks administration, regional environmental administration.</p> <p>Visos svarbios vietos yra aprašomos, pažymimos žemėlapiuose ir saugomos skirtingose apsaugos pakopose. Ši apsauga yra regioninių parkų administracijos, miškų urėdijų darbuotojų, nacionalinių parkų darbuotojų, regioninių aplinkos apsaugos departamentų pareiga.</p> <p>All special sites (cemeteries, archaeological, religious, ecological) are recorded in forest management plan and excluded from harvesting.</p> <p>Visos ypatingos vietos (kapavietės, archeologinės, religinės, ekologinės) yra įtraukiamos į miškotvarkos projektus ir atskiriamos nuo kirtimų.</p> <p>All such areas are open to access. / Visos šios vietos yra atviros lankytojams..</p>

PRINCIPLE 4: Community relations and workers rights	
SANTYKIAI SU BENDRUOMENĖMIS IR DARBUOTOJŲ TEISĖS	
Criterion 4.1 Employment, training, and other services for local communities	
Miškų ūkis turi išsaugoti arba gerinti miško darbuotojų ir vietos bendruomenių ilgalaikę socialinę ir ekonominę gerovę	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Enterprise workers and contractors come from local communities.</p> <p>Miškų urėdijos darbuotojai bei rangovai – vietiniai gyventojai.</p> <p>According to the Lithuanian law – Contracts are awarded during public tenders. Tenders procedure is based on financial criteria and is good documented.</p> <p>Pagal Lietuvos įstatymus – sutartys yra pasirašomos viešųjų pirkimų metu. Paraiškų procedūra priklauso nuo finansinio kriterijaus ir yra atidžiai dokumentuojama.</p> <p>Forest Enterprise participate in organization of educational and touristic trails, forest museums, school forestries, resting sites and festive events for local people and workers.</p> <p>Miškų urėdija organizuoja edukacinius bei turistinius takus, miško muziejus, miško mokyklas, poilsiavietes bei renginius vietos gyventojams ir darbuotojams.</p> <p>There are only customary rights identified, e.g. free access to all forests, people can collect mushrooms and berries. They also can collect hay and conduct beekeeping.</p> <p>Nustatytos tik paprotinės teisės, pvz. laisvas lankymasis visuose visus miškuose, žmonės gali grybauti ir uogauti. Taip pat gali šienauti bei laikyti bites.</p> <p>All necessary skills and qualifications are described in the collective agreement. All staff in offices and forest workers has got appropriate backgrounds.</p> <p>Visi gebėjimai ir kvalifikacijos yra pateikti kolektyvinėje darbo sutartyje. Visi urėdijos darbuotojai bei miško darbininkai turi tinkamą išsilavinimą.</p> <p>Forest operations are performed mostly by private forest enterprises service. These enterprises are selected in public tenders. Salary of employees is comparable with other jobs (especially agriculture) and depends on the efficiency of work. There are not raised complaints against the rate of salaries.</p> <p>Dažniausiai miško darbai atliekami privačių įmonių. Šios įmonės atrenkamos viešų pirkimų metu. Darbuotojų atlygis gali būti palygintas su kitais darbais (ypač žemės ūkiu) bei priklauso nuo darbo efektyvumo. Nėra nusiskundimų dėl atlyginimų dydžio.</p>
Criterion 4.2 Compliance with health and safety regulations	
Miško ūkis neturi pažeisti darbuotojų ir jų šeimų sveikatą ir saugumą reglamentuojančių teisės aktų	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	<p>Irregular inspection and conservation of tourist facilities (nature and educational trails) make threats for the safety of their users. CAR 01 is raised.</p> <p>Nesisteninga rekreacinių įrenginių (gamtinių takų) kontrolė ir priežiūra sukelia pavojų jų lankytojų saugumui. VRP 01.</p> <p>SA 2009 21: Storage place of chemicals on nursery is not demarcated. CAR 10 is raised.</p> <p>Chemikalų saugojimo vieta medelyne nepažymėta įspėjamaisiais ženklais. VRP 10.</p>
Compliance	H&S issues are described in Law on Health and Safety at Work. This Law and its detail

<p>Laikymasis</p>	<p>regulations are implemented on both levels of forest management – General Directorate and Forest Enterprise.</p> <p>Saugos ir sveikatos klausimai yra pateikti darbo saugos ir sveikatos teisėje. Ši teisė ir jos nurodymai yra vykdomi kiekviename miškų ūkio lygmenyje – Generalinėje miškų urėdijoje ir miškų urėdijoje.</p> <p>All forest enterprises keep appropriate regulations related with H&S issues. Every FE has a person responsible for their implementation. Forest Enterprises conduct documentations (instruction of H&S in field works, journal of H&S field inspection, protocols of training, records on medical tests of staff, risk assessments, accident's records). According to the Decree of the Ministry of Environment – every year there are performed medical testing of workers. H&S engineer in forest enterprise keeps records about incidents. There were not occurred any incidents during last few year.</p> <p>Remiantis Aplinkos ministro įsakymu, kiekvienais metais yra atliekamos darbuotojų sveikatos patikros. Kiekvienoje miškų urėdijoje yra asmuo, atsakingas už saugos ir sveikatos nurodymų įgyvendinimą. Miškų urėdijos turi dokumentaciją (saugos ir sveikatos instrukcijas lauko darbams, saugos ir sveikatos patikrinimų žurnalą, apmokymų protokolus, medicininius įrašus, rizikos įvertinimą, nelaimingų atsitikimų registraciją), susijusių su saugos ir sveikatos klausimais. Saugos ir sveikatos inžinierius saugoja įrašus apie nelaimingus atsitikimus. Nebuvo jokių nelaimingų atsitikimų per paskutiniuosius keletą metų.</p> <p>All kinds of operations and works has safety instructions (about 50, by ex.: chainsaw cutting, harvesters cutting, thinning, extraction, seeds collection, roads repairing, fire safety etc) and site operational risk.</p> <p>Visi miško darbai yra atliekami laikantis saugumo taisyklių (apie 50: pjovimas grandininu pjūkle, retinimas, ištraukimas, sėklų rinkimas, kelių taisymas, priešgaisrinė apsauga ir pan.) ir rizikos darbo vietoje įvertinimu.</p> <p>Workers are trained every two years. This is confirmed in documentations (protocols and journals). All appropriate trainings are also confirmed by certificates.</p> <p>Darbuotojai yra apmokomi kas 2 metai. Tai patvirtinta dokumentuose (protokoluose ir žurnaluose). Visi apmokymai yra patvirtinti sertifikatais.</p> <p>Rangers and engineer make inspections of the sites of forest operations. While the audit – all appropriate necessary equipment was available at the visited forest sites and has been checked and photographed</p> <p>Girininkai bei inžinieriai atlieka patikras miško darbų vietose. Audito metu visa reikalinga įranga buvo prieinama miške, patikrinta ir nufotografuota.</p> <p>SA 2009 21: FE manager has issued a decision regarding inspection of all recreational objects and tourist facilities in forests (No UI-26, dated on 21.01.2009). Such inspection is to be performed once every 2 years. The 1st was conducted in the spring in all 12 rangeries. Every object has got its own file. There was also invited entries for a competition for the best upkept object. The CAR 01 is closed out.</p> <p>MU urėdas pasirašė įsakymą dėl visų rekreacinių objektų miške patikrinimo (Nr. UI-26, 21.01.2009). Šie patikrinimai turi būti atliekami kartą per 2 metus. Įsakymas perduotas pavasarį visoms 12-ai girininkijų. Kiekvienas objektas turi savo bylą. Taip pat pradėti konkursai dėl geriausiai prižiūrėtų objektų. VRP 01 užbaigtas.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>Forest nursery manager was obliged to provide chemicals storage with appropriate warning signs. During the audit field visit to the nursery facilities was conducted – it was found that corrective action has been implemented. CAR 10 is closed.</p> <p>Medelyno viršininkui buvo nurodyta chemikalų saugojimo sandėlį pažymėti tinkamais įspėjamaisiais ženklais. Audito metu, aplankius medelyną buvo konstatuota, kad pataisos veiksmas atliktas. VRP 10 baigtas.</p>
<p>Criterion 4.3</p>	<p>Workers' rights to organise and negotiate with employers</p> <p>Kaip nustatyta Tarptautinės darbo organizacijos (ILO) 87 ir 98 konvencijose, darbuotojams turi būti garantuota teisė organizuotis ir laisvanoriškai tartis su savo darbdaviais</p>
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	

Weaknesses Silpnosios savybės	SA 2009 21: Stakeholders list does not involve any NGO. Observation 03 is raised. Suinteresuotų šalių sąrašė nenurodyta nei viena NVO. Stebėjimas 03.
Compliance Laikymasis	All international conventions requirements are included into Lithuanian work regulations. In FE there are organized trade unions since 9 years. There is also valid collective work agreement. Visi tarptautinių konvencijų reikalavimai yra įtraukti į Lietuvoje galiojančius darbo reglamentus. Miškų urėdijose jau 9 metai veiklą vykdo profesinės sąjungos. Yra galiojanti kolektyvinė darbo sutartis. According to law regulation this is allowed for forest staff and workers to join to trade unions. There is active trade union "Profsajunga" spread out in all the Country. However nowadays this gathers only not more than 10% of staff. Pagal teisės reglamentus miškų darbuotojai ir darbininkai gali jungtis į profesines sąjungas. Šiuo metu yra viena profesinė sąjunga visoje valstybėje, tačiau šiuo metu ne daugiau kaip 10% darbuotojų yra jos nariai.
Criterion 4.4 Social impact evaluations and consultation Planuojant ir vykdamt miško ūkinę veiklą, turi būti įtraukiami ir socialinio poveikio analizės rezultatai. Reikalinga nuolatinė konsultacija su žmonėmis ir grupėmis, kuriuos tiesiogiai veikia miško ūkio darbai	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	Processes of the public consultations are not sufficiently documented. CAR 02 is raised. Viešųjų konsultacijų procesas nėra pakankamai dokumentuotas. Pradėtas VRP 02.
Compliance Laikymasis	All forest management plans prepared after 2001 contain the chapter regarding social analysis of the forest management. New prepared plans are publicly consulted. Information about consultations are available in local media. Visi miškotvarkos projektai paruošti po 2001 m. turi atskirą skyrių, kuriame yra pateikta miškų ūkio valdymo socialinė analizė. Vyksta viešos konsultacijos dėl naujai parengtų miškotvarkos projektų. Konsultacijų informacija yra prieinama vietinėje žiniasklaidoje. SA 2009 21: As checked – there is current consultation and information exchange between FE and: National Park, Regional Park, ornitologists, Regional Agency of Environmental Conservation, specialists from Commune offices and organizations of Hunters, Tourists and Anglers. There are used e-mails, phones and letters. All these activities are good documented. The CAR 02 is closed out. Šiuo metu vyksta konsultacijos ir informacijos keitimasis tarp MU ir nacionalinio, regioninio parkų, ornitologų, RAAD, savivaldybės specialistų bei medžiotojų, žvejų ir turistų organizacijų. Tam naudojamas elektroninis paštas, telefoniniai pokalbiai bei laišakai. Visi šie veiksmai gerai dokumentuoti. VRP 02 užbaigtas. SA2010 22: During the surveillance audit updated list of stakeholders was presented – last update on 26.08.2010. The list contains non-governmental organisations of national and regional range. Additionally, examples of cooperation and consultations with these organisations were found and confirmed during the audit. Observation 03 is closed. Priežiūros audito metu buvo pateiktas papildytas suinteresuotų šalių sąrašas (paskutinis atnaujinimas 26.08.2010). Sąrašė pateiktos nevyriausybines organizacijos valstybės ir regiono mastu. Taip pat audito metu buvo pateikti bendradarbiavimo ir konsultacijų su šiomis organizacijomis pavyzdžiai. Stebėjimas 03 baigtas.
Criterion 4.5 Resolution of grievances and settlement of compensation claims Turi būti sukurtos atitinkamos procedūros skundų analizavimui ir numatomos kompensacijos už juridinėms ar naudotojų teisėms, nuosavybei, ištekliams ar vietinių žmonių gyvenvietėms padarytą žalą išmokėjimui. Reikia imtis atitinkamų priemonių, kad tokių nuostolių būtų išvengta.	
Strengths	

Stipriosios savybės	
Weaknesses	
Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>All forest enterprises keep the journal of grievances. There is implemented procedure of their resolution. Resolution for individual cases takes time no longer than 30 days.</p> <p>Visos miškų urėdijos turi skundų knygas. Taip pat yra įgyvendinta skundų sprendimo procedūra. Sprendimai pavieniams atvejams yra priimami ne ilgiau kaip per 30 dienų.</p> <p>There were not any disputes in FE. / Jokių ginčų miškų urėdijoje nebuvo.</p>
PRINCIPLE 5: Benefits from the forest	
NAUDA IŠ MIŠKO	
Criterion 5.1	Economic viability taking full environmental, social, and operational costs into account
<p>Miško ūkis turi siekti ekonominio gyvybingumo, visiškai apimdamas aplinkosaugines, socialines ir gamybinės produkcijos sąnaudas bei užtikrindamas reikalingas investicijas ekologiniam miško produktyvumui palaikyti</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses	
Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Annual plan of operations, budgets and financial statements is worked out at the end of the year for the next calendar year. This plan is accepted by Department of the State Forestry. There are special registers for works performed. Every 5 years harvesting amounts are revised. 90% of annual yield is used for forest renovation and management. The company management plans and record keeping are of a very high standard.</p> <p>Metinis gamybinės produkcijos, biudžeto ir finansinių priemonių ateinantiems metams planas paruošiamas metų pabaigoje. Šis planas yra miškų departamento tvirtinamas. Yra atskiri žurnalai atliktiems darbams. Kas 5 metai išskirtimo kiekis yra peržiūrimas. 90% metinių išlaidų yra panaudota miškų atnaujinimui ir ūkinei veiklai. Įmonės ūkinės veiklos planai ir raštvedyba yra aukštam lygmeny.</p> <p>Forestry operations are planned according to the market situation and based on the required forest management work amount.</p> <p>Miškų ūkio darbai yra planuojami atsižvelgiant į rinkos būklę ir miškotvarkos darbų apimtį.</p>
Criterion 5.2	Optimal use and local processing of forest products
<p>Miško ūkio veikla ir marketingas turi skatinti įvairių miško produktų optimalų naudojimą ir vietinį perdirbimą</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses	
Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>The most part of all forest products is sold at the local market. Paper wood goes for the export.</p> <p>Didesnė dalis miško produktų yra parduodami vietinėje rinkoje. Mediena popieriui eksportuojama.</p> <p>Local people are permitted to harvest forest berries, herbs and mushrooms at modest</p>

	<p>intensity. Forest are open also for bee keeping</p> <p>Vietiniai gyventojai miškuose savo reikmėms gali uogauti, rinkti žoleles ir grybauti. Miškuose taip pat galima laikyti bites.</p>
<p>Criterion 5.3 Waste minimisation and avoidance of damage to forest resources</p> <p>Miško ūkis turi iki minimumo sumažinti su miško kirtimu ir vietiniu medienos perdirbimu susijusią taršą bei išvengti neigiamo poveikio kitiems miško ištekliams</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>There are some cases of stock-piling against living, standing trees. CAR 03 is raised.</p> <p>Yra atvejų, kuomet medienos rietuvės remiasi į augančius medžius. Pradėtas VRP 03.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Harvesting operations are strictly planned due to the law requirements and the best practices. Forest manager makes a necessary corrections basing on real weather conditions. No works are performed in very wet conditions in order to protect forest sites. There are prepared and implemented requirements of permissible level of forest damages during forest operations. Rangers supervise the quality of harvesting works.</p> <p>Kirtimo veiksmai yra atidžiai planuojami remiantis teisės reikalavimais bei geriausia praktika. Miškų valdytojas atlieka būtinus pakeitimus atsižvelgiant į esamas oro sąlygas. Siekiant apsaugoti miško žemę, jokie darbai neatliekami šlapiomis sąlygomis. Yra paruošti ir vykdomi leidžiamos žalos miškui, padarytos darbo metu, reikalavimai. Girininkai kontroliuoja atliktų darbų kokybę.</p> <p>Some amount of organic materials like solid wood and branches is left on the forest floor to ensure natural soil processes.</p> <p>Tam tikri organinės medžiagos kiekiai, tokie kaip masyvi mediena ir šakos, yra paliekami miško paklotėje, kad užtikrintų natūralią dirvodarą.</p> <p>All the harvesting and processing of the site is planned to minimize any possible damage.</p> <p>Visi kirtimai ir medienos apdorojimas yra planuojami taip, kad būtų sumažinta bet kokia galima žala.</p> <p>During harvesting and extraction works there are used different methods of minimization of damages of timber, standing trees and soil. All the harvesting and processing of the site is planned to minimize any possible damage. Harvesting is made according to contracts with buyers for limiting wastes. Raw material is prepared in assortments due to orders and fixed dates. There is implemented the Decree of the General Director which regulate the sale of timber and prevents the degradation of raw timber.</p> <p>Kirtimo metu yra naudojami įvairūs būdai, kuriais siekiama sumažinti žalą medienai, augantiems gyviems medžiams bei dirvožemiui. Visi atliekami darbai ir medienos apdorojimas yra planuojami taip, kad būtų sumažinta bet kokia žala. Siekiant sumažinti medienos nuostolius, darbai atliekami pagal sutartis su pirkėjais. Žaliava ruošiama sortimentais pagal užsakymus ir sutartą datą. Yra vykdomas Generalinio urėdo įsakymas, kuris reguliuoja medienos pardavimą bei apsaugo medieną nuo degradacijos.</p> <p>Some amount of organic materials like solid wood and branches is left on the forest floor to ensure natural soil processes. There are not left in forest any other waste related with performing of forest operations.</p> <p>Tam tikri organinės medžiagos kiekiai, tokie kaip masyvi mediena ir šakos, yra paliekami miško paklotėje užtikrinant natūralią dirvodarą. Nėra jokių kitų atliekų, paliktų miško darbų metu.</p> <p>At springtime roads are closed to avoid possible damages.</p> <p>Siekiant išvengti galimo sugadinimo, pavasario metu keliai yra uždaromi.</p> <p>SA 2009 21: After rangers training and conducted controls there are eliminated situations with pilling of stocks against living trees. No such a situation was found on visited sites of forest operations, as well as during driving through the forest. The CAR 03 is closed out.</p> <p>Po girininkų mokymo ir atliktų patikrinimų išvengiama situacijų, kuomet medienos rietuvės remiasi į augančius medžius. Lauko vizitų miško darbų vietose metu bei važiuojant mišku nebuvo pastebėta, kad medienos rietuvės būtų atremiamos į augančius medžius. VRP 04</p>

	užbaigtas.
Criterion 5.4 Forest management and the local economy	
Miškų ūkis turi siekti stiprinti ir plėtoti vietinę ekonomiką, išvengiant priklausomybės nuo vieno miškų produkto	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Forestry in the region has a significant role for the local and regional economy. Apart from the wood for local and regional processors, FE provides other non-timber products and services e.g.: mushrooms, berries, firewood, camping & parking sites, nature conservation areas & educational trails.</p> <p>Miškų ūkis atlieka svarbų vaidmenį vietos bei regioninėje ekonomikoje. Be medienos miškų urėdijos teikia kitus ne medienos produktus bei paslaugas, pvz.: grybai, uogas, malkos, poilsio bei stovėjimo aikštelės, aplinkosauginės vietos, bei edukaciniai takeliai.</p> <p>The FE is managed by state institutions so the main harvesting product is timber. Non timber products are collected by local people</p> <p>Miškų urėdija yra valdoma valstybinių institucijų. Pagrindinis produktas yra mediena. Vietos žmonės renka ne medienos produktus.</p> <p>Local community members are permitted to harvest berries and mushrooms for sale.</p> <p>Vietos gyventojai gali parduoti surinktas uogas, grybus.</p>
Criterion 5.5 Maintenance of the value of forest services and resources	
Miško ūkio veikla turi atsižvelgti, palaikyti ir, kur įmanoma, gerinti miško funkcijų ir išteklių, pavyzdžiui, vandens apsaugos ir žuvininkystės, būklę ir kokybę	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>All the watersheds are surrounded by protection zone, where all forest processing works are limited. Clear-cutting in these zones is prohibited and cutting is prohibited from 01/04 – 01/06.</p> <p>Visi vandens telkiniai apsupti apsauginėmis zonomis, kuriose visi miško ruošos darbai yra ribojami. Šiose zonose draudžiama naudoti plynus kirtimus bei nuo 01/04 – 01/06 negalima visiškai kirsti.</p> <p>All planning is based on forest management plan, forest manager is qualified and with special education and knowledge.</p> <p>Visi planavimai yra atliekami remiantis miškotvarkos projektu, miškų ūkio specialistas yra kvalifikuotas darbuotojas, turintis atitinkamą išsilavinimą ir žinias.</p>
Criterion 5.6 Harvest levels	
Miško kirtimų apimtys negali viršyti dydžių, kurie galėtų būti išlaikomi ir ateityje	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	

<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Data about harvest against planted amount is regularly entered into the forest data basis. Management plans are revised once in 10 years. Implementation of forest management plan is supervised by the State Forest Department as well. Annual plans estimate cutting amounts for 20% under the limit stated in the management plan. Every year General Director approves the maximal permissible harvesting for FE. Harvesting level is strictly monitored by rangers and forest inspection. According to the results – annual harvesting do not exceed 70% of annual increment.</p> <p>Miškų kirtimų bei apsodintų plotų kiekio duomenys yra reguliariai įrašomi į duomenų bazę. Miškotvarkos projektai tikslinami kartą per 10 metų. Miškotvarkos projekto vykdymą taip pat prižiūri Miškų departamentas. Metiniai planai numato 20% mažesnį iškirto kiekį negu nustatyta miškotvarkos projekte. Kiekvienais metais Generalinė miškų urėdija patvirtina maksimalų leistiną iškirto miškų urėdijoms. Iškirto kiekis yra griežtai ginininkų bei miško inspekcijų stebimas. Remiantis rezultatais – metinis iškirto neviršijo 70% metinio prieaugio.</p> <p>All these processes are regulated by the Management plan and annual plans.</p> <p>Visi šie veiksmai reglamentuoti miškotvarkos projekte ir metiniuose planuose.</p> <p>Management plan and annual plans do not provide for any non-timber products harvesting in the frames of management carried out by Forest Enterprise.</p> <p>Miškotvarkos projektas ir metiniai planai nenurodo jokių ne medienos produktų naudojimo miškų urėdijos valdymo rėmuose.</p> <p>According to the information from regional administration – there are no risk of over harvesting of these products by local people.</p> <p>Remiantis regioninės administracijos pateikta informacija – nėra pavojaus, kad vietiniai žmonės pereikvos šiuos produktus.</p> <p>Seasonally small amounts of Christmas trees are sold.</p> <p>Nedidelis parduotų kalėdinių eglių skaičius.</p>
<p>PRINCIPLE 6: Environmental impact</p> <p>POVEIKIS APLINKAI</p>	
<p>Criterion 6.1 Environmental impacts evaluation</p> <p>Poveikis aplinkai turi būti įvertintas, atsižvelgiant į miško ūkio darbų apimtį, intensyvumą ir išteklių unikalumą, bei atitinkamai integruotas į miško ūkio sistemas. Įvertinimas turi apimti tiek kraštovaizdžio problemas, tiek miško kirtimo bei medienos perdirbimo vietoje poveikį. Poveikis aplinkai turi būti įvertintas prieš neigiamą poveikį sukeliančių darbų pradžią</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>There is not implemented the full and consistent procedure of preparation of the assessment of influence the forest operations on the forest nature and environment. CAR 04 is raised.</p> <p>Nėra pilnos ir vieningos miško darbų įtakos miško gamtai ir aplinkai įvertinimo paruošimo procedūros. Pradėtas VRP 04.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>In forest management plans prepared after 2002 there are included general statements about environmental aspects of forest management. There are also given some provisions related with performing operations in environmentally responsible manners.</p> <p>Miškotvarkos projektuose, paruoštuose po 2002 m., yra išdėstytos pagrindinės sąvokos, susijusios su aplinkosauginiais aspektais. Taip pat yra nuostatos, susijusios su atliekamais veiksmais, kurie nepažeidžia aplinkos.</p> <p>There are described social, economical and environmental conditions of forest management. Description of environmental conditions involves information about climate, waters, soils, forest stands, and biodiversity and nature protection.</p> <p>Yra pateikiamos socialinės, ekonominės bei aplinkos sąlygos miškų valdymui. Aplinkos sąlygų aprašymas pateikia informaciją apie klimata, vandenį, dirvožemius, miško želdinius, biologinę įvairovę ir gamtos apsaugą.</p> <p>Normal environmental impact assessment accompanying with big investments are ordered by</p>

	<p>the Department of Forest Management in Academy at Kaunas.</p> <p>[prastas aplinkos įtakos įvertinimas kartu su didžiulėmis investicijomis yra užsakomas Miškų ir ekologijos fakulteto Miškotvarkos katedroje Kaune.</p> <p>Before any operation, the forester prepares operational project with information about nature elements and prescription regarding their protection. Some projects were checked in visited rangeries./</p> <p>Prieš pradėdant bet kokią veiklą, miškininkai paruošia operatyvinį projektą, pateikiantį gamtos elementus ir nurodymus jų apsaugai. Aplankytose girininkijose dalis projektų buvo peržiūrėta.</p> <p>SA 2009 21: There is implemented procedure of preparation assessment of influence the forest operation on the forest nature. Procedure involves such operations as: clear cutting, selective cutting, thinning and regeneration. All operations are presentend on special technological projects. There are also described principles of minimizations of all negative impacts. The CAR 04 is closed out.</p> <p>[gyvendinta miško darbų įtakos miško aplinkai vertinimo procedūra. Procedūra apima šiuos miško darbus: plynus kirtimus, atrankinius kirtimus, retinimą bei atkūrimą. Visi darbai nurodomi technologiniuose projektuose. Taip pat pateikiami visų neigiamų veiksnių sumažinimo principai. VRP 04 užbaigtas.</p>
<p>Criterion 6.2 Protection of rare, threatened and endangered species</p> <p>Turi būti siekiama išsaugoti retas, nykstančias ir kitas saugomas rūšis bei jų paplitimo arealus (pvz., lizdavietes bei maitinimosi plotus). Atsižvelgiant į miško ūkio darbų apimtis ir intensyvumą bei išteklių unikalumą, turi būti įsteigtos apsauginės zonos ir saugomos teritorijos. Medžioklė, žvejyba ir įvairių miško produktų naudojimas turi būti kontroliuojami</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>Foresters do not keep and not conduct maps of the RTE species. MCAR 05 is raised.</p> <p>Miškininkai neturi ir neveda retų ir nykstančių rūšių augaviečių žemėlapių. Pradėtas pagrindinis VRP 05.</p> <p>Follow up visits November 2008: this MCAR has been closed out in FE.</p> <p>Pakartotinio vizito 2008 lapkričio mėn. metu šis PVRP miškų urėdijoje buvo užbaigtas.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>All Forest Enterprises have got Red Book of the Lithuania. This book is a new edition and has been published in December 2007. It includes all actual information about the rare, threatened and endangered species of fauna, flora and fungi living in different habitats of Lithuania. A lot of them live in forests.</p> <p>Visos miškų urėdijos turi Lietuvos Raudonąją knygą – tai naujas, 2007 metų gruodžio mėn. leidinys. Jame yra pateikta visa aktuali informacija apie retus, saugomus, nykstančius augalus, gyvūnus ir grybus, gyvenančius skirtingose buveinėse Lietuvos teritorijoje. Daug iš jų gyvena miškuose.</p> <p>Forest enterprises cooperate with experts from regional parks and academics from the Institute of Botany in Vilnius. Every forest enterprises has got lists and maps with location of rare and protected species. In the case of raptor birds and black stork – there are established nest buffer zones.</p> <p>Miškų urėdijos bendradarbiauja su regioninių parkų ekspertais bei Botanikos instituto Vilniuje mokslininkais. Kiekviena miškų urėdija turi sąrašus bei žemėlapius, kuriuose yra pažymėtos retų ir nykstančių rūšių augavietės. Plėšriųjų paukščių bei juodojo gandro atveju yra įkurtos lizdaviečių apsauginės zonos.</p> <p>Forest Enterprise has invented and documented 228 key biotopes in forests (535.8 ha), 30 bird nest buffer zones, 4 nature reserves (2929.2 ha). These areas are excluded from cutting (this is more than 10 % of FMU.)/</p> <p>Miškų urėdija inventorizavo bei dokumentavo 228 kertines miško buveines (535.8 ha), 30 lizdaviečių apsaugos zinių, 4 gamtos draustinius (2929.2ha) Šie plotai nėra įtraukti į kirtimo plotus (tai yra daugiau negu 10% miško valdymo vieneto teritorijos).</p> <p>All areas covered by conservation (nature, hydrological, geomorphologic, botanical, zoological reserves, nature monuments, regional park, key biotopes, nest buffer zones,) are demarcated on maps and in the field. All of them are documented in forest management plan.</p>

	<p>Visos saugomos teritorijos (gamtos, hidrologiniai, geomorfologiniai, botaniniai, zoologiniai draustiniai, gamtos paminklai, regioniniai parkai, kertinės miško buveinės, lizdavičių buferinės zonos) yra pažymėtos žemėlapiuose bei natūroje. Jie visi yra aprašyti miškotvarkos projekte.</p>
<p>Criterion 6.3 Maintenance of ecological functions and values</p> <p>Ekologinės funkcijos ir vertybės turi būti išsaugotos, sustiprintos ar atkurtos, įskaitant:</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>All types of forests are presented on maps. / Visi miško tipai pateikti žemėlapiuose.</p> <p>Forest management plan describes all forest biodiversity (species and ecosystems) and prescriptions for all types of forest stands. All operations and activities planned in the forest comply with requirements and rules of ecology. There are left about 10 m³ of dead wood, 10 ecological trees on harvesting site, natural regeneration is left in every site where appropriate.</p> <p>Miškotvarkos projektas pateikia visą miško bioįvairovę (rūšis ir ekosistemas) ir nurodymus visiems medynų tipams. Visi suplanuoti miškų ūkio darbai ir veiksmai atitinka ekologinius reikalavimus. Kirtavietėje paliekama apie 10 m³ negyvos medienos, 10 ekologinių medžių, natūralioji regeneracija yra taikoma kiekviename tinkamame plote.</p> <p>Forest enterprise there are left grounds for natural succession and regeneration. Degraded sites do not occur in the area managed by FE.</p> <p>Miškų urėdija palieka plotus natūraliai sukcesijai bei regeneracijai. Degraduojančių teritorijų miškų urėdijos valdomoje teritorijoje nepasitaiko.</p> <p>All natural forest is protected. Forest managed in Lithuania are semi-natural or planted. However natural regeneration is preferred.</p> <p>Visi natūralūs miškai yra saugomi. Ūkiniai miškai Lietuvoje yra pusiau natūralūs arba pasodinti. Natūralusis atkūrimas yra pageidautinas.</p>
<p>Criterion 6.4 Protection of representative samples of existing ecosystems</p> <p>Pavyzdiniai (tipiniai) kraštovaizdyje egzistuojančių ekosistemų plotai, atsižvelgiant į miško ūkio darbų apimtį ir intensyvumą bei veikiamų išteklių unikalumą, turi būti užfiksuoti žemėlapiuose ir išsaugoti savo natūraliame būvyje</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	<p>Forest enterprise has excluded from use and cutting more than 5 % of the forest area.</p> <p>Very good knowledge of foresters about key biotopes.</p> <p>Miškų urėdijos išskyrė daugiau negu 5% miško plotų, kuriais negalima naudotis ir kirsti.</p> <p>Miškininkai gerai žino kertines miško buveines.</p>
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Forest enterprise has identified and documented so called -key biotopes. These are natural parts of different types of habitats, tree stands, sites of protected species, etc. All the process had been performed in 2002 in cooperation with Swedish scientists.</p> <p>Miškų urėdija išskyrė ir dokumentavo taip vadinamas kertines miško buveines. Tai yra natūralių vietų buveinių plotai, medynai, saugomų rūšių augavietės ir t.t. Tai buvo atlikta 2002 m. bendradarbiaujant su švedų mokslininkais.</p> <p>Forest enterprise have excluded from use and cutting more than 5 % of the forest area (10 – 20%).</p> <p>Miško urėdija išskyrė daugiau nei 5% miško plotų (10-20%), kurių negalima kirsti bei naudoti.</p>

<p>Criterion 6.5 Protection against damage to soils, residual forest and water resources during operations</p> <p>Nurodymai, kaip kovoti prieš eroziją, sumažinti miškui daromą žalą kirtimų metu, tiesiant kelius ir atliekant kitus darbus, o taip pat apsaugoti vandens išteklius turi būti įteisinti ir įgyvendinami</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>In forest enterprise there are applied appropriate methods of protection of soil and water resources. All technological projects of operations involve guidelines related with the best practice and avoiding of damages.</p> <p>Miškų urėdijos, siekdamos apsaugoti dirvožemį ir vandens telkinius, taiko atitinkamus metodus. Visi technologiniai darbų projektai įtraukia rekomendacijas, susijusias su geriausia praktika išvengiant pažeidimų.</p> <p>For soil protection there are planned and realized parallel extraction trails (25 m distance). After extraction there are placed branches left after cutting.</p> <p>Siekiant apsaugoti dirvožemį, planuojamos ir prakertamos lygiagrečios valksmos (iki 25m atstumu). Po ištraukimo čia yra sudedamos kirtimo metu likę šakos.</p> <p>All contractors are equipped with absorption mats. Canisters with fuel for chain saws are stored on plastic dishes.</p> <p>Visi rangovai yra aprūpinti sugeriančiais kilimėliais. Kanistrai su degalais grandininiam pjūklams yra laikomi plastmasiniuose induose.</p> <p>There are identified and defined as environmentally sensitive: cutting and extracting operations, soil preparation for natural regeneration.. There are implemented and applied about 20 different guidelines and codes of the best practice in Lithuanian forestry.</p> <p>Nustatyta ir apibūdinta jautri aplinkosauginiu požiūriu miško veikla: iškirtimo bei išvežimo darbai, dirvožemio paruošimas natūraliam miško atkūrimui. Lietuvos miškų sistemoje įgyvendinta ir taikoma apie 20 įvairių gairių ir kodeksų.</p> <p>Along roads (national roads – 100m), rivers (5 to 20 m) and lakes (50 m) are left protective buffer zones.</p> <p>Ties keliais (valstybiniais keliais – 100m), upėmis (nuo 5 iki 20m) ir ežerais (50m) yra paliktos apsauginės zonos.</p>
<p>Criterion 6.6 Chemical pest management</p> <p>Miško ūkio subjektai turi skatinti aplinkai palankių necheminių kovos su kenkėjais priemonių sukūrimą ir taikymą bei siekti, kad būtų vengiama cheminių pesticidų naudojimo. Turi būti uždrausti Pasaulio sveikatos organizacijos 1A ir 1B tipo bei chloruoti hidrokarbonatų pesticidai; pesticidai, kurie yra nuodingi ir išlieka biologiškai aktyvūs bei kaupiasi maisto grandinėje; taip pat kiti pesticidai, kurie yra uždrausti tarptautinių organizacijų. Jeigu chemikalai yra vartojami, siekiant sumažinti pavojų sveikatai ir aplinkai, turi būti naudojamos atitinkamos apsaugos priemonės bei apmokomi darbuotojai</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>Weak knowledge of the list of chemicals prohibited by FSC and knowledge of procedures related with their use. CAR 06 is raised.</p> <p>Nepakankamas FSC uždraustų cheminių priemonių sąrašo bei jų naudojimo procedūrų žinojimas. Pradėtas VRP 06.</p> <p>Contractors working on the nursery are not regularly trained in the scope of chemical use. CAR 07 is raised.</p> <p>Medelyno darbuotojai nereguliariai apmokomi, kaip naudoti chemines priemones. Pradėtas VRP 07.</p>

	<p>SA 2009 21:: Instruction WI 16 is not kept on nursery. The CAR 13 is raised.</p> <p>2009 pažanga: WI 16 sąrašo nėra medelyne. Naujas VRP 13.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>During the inspection of chemicals storage it was found that 3 bottles of pesticide Previcur stored were out-of-date. CAR 14 is raised.</p> <p>Apšilankius chemikalų saugojimo patalpoje buvo pastebėta, kad 3 pesticido Previcur'o flakonai su pasibaigusia galiojimo data. Pradėtas VRP 14.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Strategy and procedures of pesticides use are prepared by Kaunas Forest Institute. Using of chemicals are used only, when necessary and this use is agreed with specialists and scientists from this Institute. No pesticides were used during two last years.</p> <p>Pesticidų naudojimo procedūras bei būdus parengia Miškų institutas. Pesticidų naudojimas yra leidžiamas tik tuomet, kai tai neišvengiama ir pritarus specialistams bei mokslininkams iš Miškų instituto. Pastaruosius porą metų pesticidai naudojami nebuvo.</p> <p>There is published the official Catalogue of pesticides permitted in Lithuanian forestry. However the State Sanitary Service did not review this in relation with pesticides prohibited by FSC. This work is actually in the course –forest enterprise is now doing this review.</p> <p>Yra išleistas katalogas, kuriame nurodoma, kokie pesticidai yra leidžiami naudoti Lietuvoje. Tačiau valstybinė sanitarinė tarnyba nesuderino jų su pesticidais, FSC uždraustais naudoti. Dabar šie veiksmai yra atliekami –miškų urėdija vykdo peržiūrą.</p> <p>Forest enterprises keep the plans of reduction of chemicals. There are normally used alternative methods of forest and trees protection (ground holes, pheromone traps, planting of biocenotic species, fencing anthills, birds refuges).</p> <p>Miškų urėdijos laikosi chemikalų ribojimo projekto. Taikomi kiti, alternatyvūs būdai, apsaugantys miškus ir medžius (duobelės, feromoniniai spąstai, auginamos bioceninės rūšys, aptveriami skruzdėlynai, paukščių priedangos).</p> <p>Forest enterprises have got the actual instruction WI 16. Prohibited pesticides are not used in the FE.</p> <p>Miškų urėdijos turi galiojančius WI 16 nurodymus. Uždrausti pesticidai miškų urėdijoje nenaudojami.</p> <p>Use of chemicals is agreed with specialists and scientists from the Forest Research Institute. / Pesticidų naudojimas yra leidžiamas tik tuomet, kai tam pritaria specialistai bei mokslininkai iš Miškų instituto.</p> <p>SA 2009 21:</p> <p>There were not used prohibited chemicals on the forest areas of FE. Training of forestry staff in this issue was carried out on the autumn 2008. All rangery offices keep the official list of pesticides allowed for use in Lithuania. CAR 06 is closed out.</p> <p>Miškų urėdijos miškų plotuose nebuvo naudojamos uždraustos cheminės medžiagos. Šiuo klausimu 2008 metų rudenį miškų darbuotojams buvo surengti mokymai. Visose girininkijose yra oficialus pesticidų, leidžiamų naudoti Lietuvoje, sąrašas. VRP 06 užbaigtas.</p> <p>There is responsible person for use of pesticide on forest nursery following the procedure. He is trained and appropriate certificate is kept in FE Office. The CAR 07 is closed out.</p> <p>Medelyne yra atsakingas už pesticidų naudojimą asmuo. Jis apmokytas ir turi tinkamą pažymėjimą, kuris saugomas MU raštinėje. VRP 07 užbaigtas.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>Field visit to the forest nursery facilities was conducted during the audit. Interviews with key nursery personnel took place. It was found that instruction WI 16 as well as other binding documents is used in every day practice. CAR 13 is closed.</p> <p>Audito metu atliktas vizitas į miško medelyną. Vyko pokalbiai su vadovaujančiu medelyno personalu. Buvo pateikta WI 16 instrukcija bei kiti kasdieniniame darbe naudojami dokumentai. VRP 13 baigtas.</p>

Criterion 6.7 Use and disposal of chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes	
Chemikalai, tara, skystos ir kietos neorganinės atliekos, įskaitant kurą ir tepalus, turi būti pašalinamos aplinkai nekenksmingu būdu ir ne darbo vietoje	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Containers for oils are stored on special plastic dishes. All contractors' use of absorption mats. Packaging is returned to shops or producers.</p> <p>Tepalų talpos yra laikomos specialiuose plastikiniuose induose. Visi rangovai naudoja sugeriančius kilimėlius. Pakuotės yra gražinamos parduotuvėms ar gamintojams.</p> <p>Solid non-organic wastes, if occur, are removed from the forest to legal dump sites. Solid non-organic wastes are taken away from the forest by contractors every day.</p> <p>Stambios neorganinės atliekos, jei tokių atsiranda, yra pašalinamos iš miško į legalius sąvartynus. Kietos neorganinės atliekos kiekvieną dieną rangovų pašalinamos iš miško.</p>
Criterion 6.8 Use of biological control agents and genetically modified organisms	
Pagal nacionalinius įstatymus ir tarptautiniu mastu pripažintas mokslines rekomendacijas biologinės kontrolės medžiagų naudojimas turi būti užfiksuotas dokumentuose, minimaliai sumažintas, stebimas ir griežtai kontroliuojamas. Turi būti uždraustas genetiškai modifikuotų organizmų naudojimas	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Any biological control agents or GMO are not used in Lithuanian Forestry.</p> <p>Bet kokios biologinės kontrolės medžiagos ar GMO Lietuvos miškų ūkyje nėra naudojamos.</p>
Criterion 6.9 The use of exotic species	
Siekiant išvengti neigiamo ekologinio poveikio, egzotinių rūšių naudojimas turi būti atidžiai kontroliuojamas ir nuolat stebimas	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>In forest management of Lithuania there are not used exotic species or introducents.</p> <p>Lietuvos miškų ūkyje nenaudojamos egzotinės ar introdukuotos rūšys.</p>

Criterion 6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses	
Miškų pavertimas plantacijomis ar ne miško žemėmis galimas tik tokiais atvejais, kai:	
<p>a) tai apima tik labai mažą miško žemės valdos dalį;</p> <p>b) kai miškas nėra miško žemėje, turinčioje didelę aplinkosauginę reikšmę;</p> <p>c) kai toks miškų pavertimas galėtų užtikrinti papildomą, ilgalaikę, esminę aplinkosauginę naudą miško žemės valdoje</p>	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>There was found no cases of conversion of forest lands to plantation or other non-forest use of land. Such situation occurs in all of Lithuania.</p> <p>Miško žemė nebuvo paversta plantacijomis ar kita ne miškų ūkio paskirties žeme. Taip yra visoje Lietuvoje.</p>
PRINCIPLE 7: Management plan	
MIŠKO TVARKYMO PLANAS	
Criterion 7.1 Management plan requirements	
Miškotvarkos projektas ir pagalbinių dokumentai turi apimti	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Management plan of the Forest Enterprise is elaborated for 10 years (2005-2014). All rangeries have a copy of the Plan in place. This includes management objectives and maps. Environmentally sensitive sites are mapped. Necessary documents, descriptions and justifications are enclosed in the Plan.</p> <p>Miškotvarkos projektas parengtas 10-čiai metų (2005-2014) Miškotvarkos institute Kaune. Visos girininkijos turi projekto kopiją, kurioje yra nurodyti ūkininkavimo tikslai ir pateikti žemėlapiai. Aplinkosauginiu požiūriu jautrios vietos yra pažymėtos žemėlapiuose. Reikalingi dokumentai, aprašymai ir pagrindimai pridedami prie projekto.</p> <p>Forest management plans valid in the state level are designed and prepared by Kaunas Silviculture Institute. It contains results of public consultations, forest monitoring and scientific investigations which helped establish NATURA 2000 biotopes and key habitat biotopes. All management objectives are described on a high level. Management plans are available in the Internet.</p> <p>Miškotvarkos projektai galioja valstybės mastu, juos paruošia Valstybinis miškotvarkos institutas Kaune. Jame pateikti viešų konsultacijų bei miškų stebėjimo rezultatai, taip pat moksliniai tyrinėjimai, kurie padėjo įkurti NATURA 2000 biotopus bei kertines buveines. Visi ūkinės veiklos tikslai yra labai gerai aprašyti. Projektai yra pateikti internetiniuose tinklalapiuose.</p> <p>The broad description of the forest resources includes all the information necessary for good management practice in FE. This information involves different issues: social, economical, environmental. Management plan also includes information on key biotopes and NATURA 2000 sites. /</p> <p>Platus miško resursų aprašymas pateikia visą būtiną informaciją, būtiną geriems valdymo</p>

veiksmams miškų urėdijoje atlikti. Ši informacija apima įvairius klausimus: socialinius, ekonominius, aplinkosauginius. Miškotvarkos projekte taip pat pateikiama informacija apie kertines miško buveines bei NATURA 2000 teritorijas.

Rate of harvest and operational techniques are described in the annual plan that is a part of Management plan.

Miško kirtimo apimtys, o taip pat atliekamų darbų būdai, aprašomi metiniame plane, kuris yra miškotvarkos projekto dalis .

All the information is actualized annually based upon working results. Every 5 years Management plan is up-dated with the use of the results of monitoring of forest growth and harvesting.

Visa informacija kasmet atnaujinama, atsižvelgiant į veiklos rezultatus. Kas 5 metai miškotvarkos projektas yra atnaujinamas panaudojant miškų augimo bei iškirtimo stebėjimo rezultatus.

Management Plan contains information where sites with important species and habitats are found. There is a high level of awareness of these sites and their significance among managers. Forests are generally managed sensitively with a high regard for natural processes.

Miškotvarkos projektas pateikia svarbių rūšių ir buveinių radimviečių informaciją. Tarp miškų valdytojų vyrauja supratimas dėl šių vietų svarbos. Miškai jautriai valdomi atkreipiant dėmesį į natūralius procesus.

Pest management and forest sanitary protection activity is conducted by Sanitary Forest Protection Service all over Lithuanian forests.

Miško sanitarinės apsaugos tarnyba vadovauja kenkėjų ir sanitariniams miškų būklės veiksams visoje Lietuvoje.

Management plan does not provide for pest management on protected areas. Such areas are covered by special state regulations including a list of pests that are permitted within these areas.

Miškotvarkos projektas nepateikia priemonių kenkėjų valdymui saugomose teritorijose. Šiose teritorijose galioja valstybiniai nurodymai, tarp kurių kenkėjų, kurie leistini tose teritorijose, sąrašas.

Hunting in state owned forests is performed by hunting associations, which carry out enumeration of wild animals, and these data are coordinated with Environment Authority. This information is available to all forestries but this is not a strict part of the management plan. Breeding and protection activities related with wild animals are undertaken in Forest Enterprise. Surveys of their number are realized according to methodology prepared in the Institute of Ecology University of Vilnius.

Medžiotojų draugijos vykdo medžiokles valstybiniuose miškuose, laukinių gyvūnų apskaitą ir šie duomenys yra derinami su aplinkos apsaugos įstaigomis. Ši informacija pasiekama visoms girininkijoms, tačiau tai nėra formali miškotvarkos projekto dalis. Miškų urėdija vykdo gyvūnų gausinimo ir apsaugos veiksmus, kurie susiję su laukiniais gyvūnais. Apskaitos vykdomos pagal Vilniaus Universiteto Ekologijos Instituto parengtą metodologiją.

Maps are prepared and available in all forestry units according to the needs of forest management and planned activities. Technical projects of operations are prepared on the basis of a technological map.

Kiekvienoje girininkijoje yra paruošti ir prieinami žemėlapiai pagal miškų ūkio reikalavimus ir suplanuotus veiksmus. Darbų technologiniai projektai yra ruošiami remiantis technologiniais žemėlapiais.

Roads are planned basing on FEs budgets. / Išlaidos keliams planuojamos atsižvelgiant į MU biudžetą.

Techniques and equipment are to be chosen in accordance with technological map. All of them are described in taxation description part of the plan

Technologijos ir įranga parenkama pagal technologinį žemėlapi. Visa tai yra pateikta taksacinėje medžiagoje, kuri yra miškotvarkos projekto dalis.

The FE management plan and record keeping is of a very high standard. Within each forest plan, long and short term goals are identified and yield estimates are projected to be followed by detailed reconciliation with actual yield achieved per operation per forest. Every 5 years Management plan is up-dated using the results of monitoring of forest growth and harvesting.

	<p>Miškotvarkos projektas ir įrašai atitinka aukštus standartus. Kiekviename miško projekte yra nustatomi ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai, nustatytas pelnas turi būti sekamas išsamiai suderinant su esamu pelnu pasiektu vienoje kirtavietėje Kas 5 metai ūkinės veiklos planas yra peržiūrimas kartu su miško augimo bei iškirtimo stebėjimo rezultatais.</p> <p>All the information regarding any deviations from prescription or rate of progress is collected by Kaunas Silviculture Institute. Only this authority has legal rights to change management plans.</p> <p>Bet kokie nukrypimai nuo nurodymų ar progreso greičio yra fiksuojami valstybiniame miškotvarkos institute Kaune. Tik šis institutas turi teises keisti miškotvarkos projektus.</p>
<p>Criterion 7.2 Management plan revision</p> <p>Siekiant atsižvelgti į monitoringo rezultatus ar naują mokslinę ir techninę informaciją bei reaguoti į kintančias aplinkosaugines, socialines ir ekonomines sąlygas, miškotvarkos projektas turi būti periodiškai peržiūrimas</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>There is some special engineering staff in FE responsible for updating of the management plan.</p> <p>MU yra inžinierių personalas, atsakingas už miškotvarkos projekto papildymą.</p> <p>The newest information is accessible at FE office, at Internet sites and different seminars and workshops. Forester managers obtaining different new publications from national park administration and Kaunas Forestry Institute.</p> <p>Naujausia informacija yra prieinama miškų urėdijos raštinėje, internetiniuose puslapiuose ir įvairių seminarų, pasitarimų metu. Miškų ūkio specialistai gauna įvairius leidinius iš nacionalinių parkų administracijos ir Miškų instituto.</p> <p>In Lithuanian forestry there is a scheme for three kinds of revisions and planning of forest management: 10 years, 5 years and annual timetable. All of them are implemented in FE. There are also prepared and revised plans of nature protection in the forests (according to the decree of the Ministry).</p> <p>Lietuvos miškų sistemoje yra 3 patikros bei ūkinės veiklos planavimo rūšys: 10 metų, 5 metų ir metinis. Visi jie miškų urėdijose yra vykdomi. Taip pat yra ruošiami gamtos apsaugos miškuose planai (pagal ministro potvarkį).</p>
<p>Criterion 7.3 Training and supervision of forest workers</p> <p>Miško ūkio darbuotojai turi būti atitinkamai apmokomi ir prižiūrimi, siekiant užtikrinti kokybišką miškotvarkos projekto įgyvendinimą</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>Foresters' trainings in the issue of knowledge of the RTE species are not regular. Obs 02 is raised.</p> <p>Miškininkai nereguliariai mokomi atpažinti Raudonosios knygos rūšis. Pradėtas stebėjimas 02.</p> <p>SA 2009 21: Trainings of rangers are not documented with attendance sheets. Observation 04 is raised.</p> <p>Dokumentuojant mokymus girininkams, nepateikiamas dalyvių sąrašas. Pradėtas stebėjimas 04.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>FE- forest workers are trained with different frequency depending on the scope and level of skill. Contractors' agreements include requirement on training on FSC standard. Implementation of new procedures and plans is related with additional training of staff. Every year there are trainings on harvesting principles and techniques, every two years – on H&S</p>

	<p>issues. There are also instructions for workers on different operational sites.</p> <p>MU miško darbininkai apmokomi įvairiu dažnumu, priklausomai nuo jų įgūdžių. Sutartyje su rangovais įtrauktas reikalavimas supažindinti darbininkus su FSC standartu. Naujų planų ir procedūrų įgyvendinimas susijęs su papildomais personalo mokymais. Kiekvienais metais vykdomi kirtimų technikos ir principų mokymai, kas du metus – saugos ir sveikatos darbe mokymai. Taip pat vykdomi instruktazai darbininkams, dirbantiems skirtingose darbų vietose.</p> <p>All managers, rangers and operators have received adequate education and training to perform forestry operations. In visited rangeries there were checked appropriate certificates and confirmation documents.</p> <p>Visi vadovai, girininkai bei operatoriai yra atitinkamai apmokomi ir paruošiami miško darbams atlikti. Visose girininkijose buvo patikrinti sertifikatai bei patvirtinimo dokumentai.</p> <p>Supervision is organized throughout all the forestry operations. There are kept protocols and notes from supervision of every operation and implementation of records of plan</p> <p>Visi atliekami miškų ūkio darbai prižiūrimi. Visų darbų priežiūros protokolai ir suplanuotų veiksmų įvykdymo dokumentacija yra saugomi.</p> <p>All employees and private owners have taken part in training programs. The latest ones – on protocol procedure and selected cutting sites.</p> <p>Visi darbuotojai ir privačių miškų savininkai dalyvavo mokymo programose. Paskutiniųjų tematika – protokolavimo procedūros ir kirtaviečių atranka.</p> <p>FE has prepared training plan of staff divided into different scopes: H&S issues, nature protection issues, technical issues, national forest policy, legislation, etc.</p> <p>Miškų urėdija paruošė darbuotojų apmokymo planą, įtraukdama įvairias sritis: saugos ir sveikatos klausimai, gamtos apsauga, techniniai klausimai, valstybiniai potvarkiai, įstatymai.</p> <p>SA 2009 21: During the training on HCV attributes there was the issue of RTE species. Rangers have got information on RTE sites and methods of their protection. Observation 02 is closed out.</p> <p>Mokymų apie DAV požymius metu buvo aptartos retos ir nykstančios rūšys. Girininkai gavo retų ir nykstančių rūšių buveinių bei jų apsaugos priemonių informaciją. Stebėjimas 02 baigtas.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>The list of trainings and seminars of Taurage FE staff for the period 01.09.2009 – 01.09.2010 was presented during the audit (28 trainings and courses). All of them were documented with attendance sheets – e.g. course protocol from 21.05.2010. Observation 04 is closed.</p> <p>Audito metu buvo pateiktas mokymų ir seminarų sąrašas 2009.09.01-2010.09.01 laikotarpiui (iš viso 28 mokymai ir seminarai). Visi jie turėjo dalyvių sąrašus (pvz. 2010.05.21 mokymų protokolas). Stebėjimas 04 baigtas.</p>
<p>Criterion 7.4 Public availability of the management plan elements</p> <p>Gerbdami informacijos konfidencialumą, miško ūkio darbuotojai turi pateikti visuomenei prieinamą pagrindinių miškotvarkos projekto elementų santrauką, apimančią informaciją, paminėtą 7.1. kriterijuje</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>FE has a home page that includes a summary of management plan and it's updates. This summary provides all necessary information according to Criterion 7.1.</p> <p>Press conference and TV film about FE work was released.</p> <p>MU turi internetinį puslapį, kuriame pateikta miškotvarkos projekto santrauka. Ši santrauka pateikia visą reikiamą informaciją pagal kriterijų 7.1.</p> <p>Įvyko spaudos konferencija ir buvo išleistas filmas apie MU veiklą.</p>

PRINCIPLE 8: Monitoring and evaluation**MONITORINGAS IR ĮVERTINIMAS****Criterion 8.1 Frequency, intensity and consistency of monitoring**

Monitoringo dažnumas ir intensyvumas turi būti nustatomas, atsižvelgiant į miško ūkio darbų apimtį ir intensyvumą bei veikiamos aplinkos sudėtingumą ir pažeidžiamumą. Monitoringo procedūra turi būti pastovi ir vykdoma periodiškai, kad būtų galima palyginti rezultatus ir įvertinti pokyčius

Strengths
Stipriosios
savybės**Weaknesses**
Silpnosios
savybės

Program of carried out monitoring do not cover all essential issues of the realized forest management – not all activities which have to be monitored – are identified. CAR 08 is raised.

Monitoringo programa neapima visų esminių miškų ūkio veiklos problemų – neišvardintos visos veiklos sritys, kurioms reikalingas monitoringas. Pradėtas VRP 08.

SA 2009 21: Monitoring of Key Woodland Habitats is not regularly documented by rangers. CAR 11 is raised.

Girininkai nereguliariai dokumentuoja KMB stebėjimą. Pradėtas VRP 11.

Compliance
Laikymasis

FE management plan and records show that all relevant activities are monitored.

MU miškotvarkos projektas ir įrašai rodo, kad visa susijusi veikla stebima.

The FE performs monitoring activity with differing frequency depending on the scope: sanitary state conducted quarterly; yield and harvesting conducted annually; and succession to compare results and to evaluate changes, every 5 years. FE has a different documentation for each activity monitoring. Responsible persons are appointed to supervise monitoring activities.

Miškų urėdija stebėjimo veiksmus atlieka įvairiu dažnumu: kas ketvirtį – sanitarinė būklė, kasmetinis – pelnas ir iškirtimas, kas 5 metai yra palyginami rezultatai ir įvertinami pakitimai. MU turi skirtingą dokumentaciją atskiriems monitoringo veiksmams. Prižiūrėti monitoringo veiksmus yra paskirtas atsakingas asmuo.

FE provides monitoring information which is available at the office. This information is then regularly transferred to General Directorate. Then it is published every year on the website, in papers and – as part of collective information for all forestry in Lithuania – in a yearbook published by the General Directorate.

Miškų urėdija suteikia stebėjimų informaciją, kuri yra prieinama raštineje. Ši informacija perduodama Generalinei miškų urėdijai ir kiekvienais metais publikuojama tinklalapiuose, laikraščiuose ir kaip dalis informacijos rinkinio, apimančio visos Lietuvos miškininkystę, kasmet Generalinės miškų urėdijos leidžiamoje knygoje.

The last corrective actions realized in 2008 were: inspection of the first aid kits at private contractors enterprises and consultations regarding with activities in the neighbourhood of the key biotopes,

Paskutiniai veiksmai, reikalaujantys pataisos, įvykdyti 2008 metais: privačių įmonių darbuotojų kontrolė (pirmosios pagalbos priemonių turėjimas) ir konsultacijos dėl darbų atliekamų kertinės miško buveinės kaimynystėje.

SA 2009 21: Decision No UI-26 (dated on 21-02-09) involves 12 activities of forest monitoring. All forest operations and activities are listed, defined and documented according to decision of forest manager. This is monitoring of: harvesting operations, silvicultures, bird nests, sites of RTE species, monument trees, illnesses and pests, seed cultures, increment, damages from games, nature reserves, key woodland habitats and other areas of nature protection. Procedure for monitoring of these scopes and activities is implemented. CAR 08 is closed out.

Visi miško darbai bei veiklos yra išvardintos, apibrėžtos ir dokumentuotos remiantis urėdo įsakymu. Įsakymas apima kirtimo veiksmų monitoringą, miškų atkūrimą, lizdavietes, retas ir nykstančias rūšis, gamtos paminklus (medžius), ligas ir kenkėjus, sėklinės plantacijos, prieaugį, žvėrių pažeidimus, draustinius, kertines miško buveines ir kitas saugomas teritorijas. Šių veiksmų stebėjimo procedūra įgyvendinta. VRP 08 užbaigtas.

SA2010 22:

Taurage Forest Enterprise director issued a letter (Nr. UI-39 dated 11.05.2010) informing

	<p>about the results of 2009 surveillance audit. Responsible staff was assigned the task to close non-conformities. All the forest rangers were obliged to conduct, document and transfer monitoring data of woodland key habitats according to the prescriptions of special form attached to the letter No UI-39 until the 1st of July 2010. WKH monitoring protocols were checked during the visits at rangeries (Ringiu, Batakiu and Eiciu). FE staff confirmed implementation of new procedure during the interviews and field visits. CAR 11 is closed.</p> <p>Tauragės miškų urėdijos urėdas išleido įsakymą (Nr. UI-39, 2010.05.11), kuriame informavo apie 2009 metų priežiūros audito rezultatus. Atsakingam personalui buvo nurodyta pašalinti neatitikimus sertifikato reikalavimams. Visiems girininkams nurodyta vykdyti, dokumentuoti ir iki 2010 m. liepos 1 d. perkelti kertinių miško buveinių stebėsenos duomenis į specialią, prie įsakymo Nr. UI-39 pridėtą formą. Vizitų girininkijose (Ringių, Batakių, Eičių) metu buvo patikrinti KMB stebėsenos protokolai. Miškų urėdijos darbuotojai pokalbių ir lauko vizitų metu patvirtino, kad nauja procedūra įgyvendinta. VRP 11 baigtas.</p>
<p>Criterion 8.2 Research and data collection for monitoring</p> <p>Miško ūkis turi apimti mokslinius tyrimus bei duomenų rinkimą, siekiant gauti bent minimalią informaciją, apie šiuos indikatorius</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>The yields of all produced tree species are recorded (monthly and quarterly records, and annual summaries). Numbers of hunted games are recorded by hunters organization with foresters' supervision. Other NTFP products do not belong to the forest management goals. Collected by local people – their amounts are monitored by the administration of nature protection, independent from forestry.</p> <p>Visas pagamintas atskirų medžių rūšių kiekis yra protokoluojamas (mėnesiniai, ketvirtiniai protokolai bei metinės suvestinės). Sumedžiotas žvėrių skaičius yra medžioklinių organizacijų protokoluojamas stebint miškininkams. Kiti nemedieniniai miško produktai nėra naudojami oficialioje miškų ūkinėje veikloje. Jie rankami vietinių gyventojų – rinkimo kiekius stebi aplinkos apsaugos administracija, nepriklausomai nuo miškininkų.</p> <p>All the information, including notes, observations and reports, is collected and recorded annually by rangers. Information is collected in FE, summarized and sent to Kaunas Silviculture Institute. This Institute collects information from all 42 Lithuanian Forest Enterprises. Every year representatives from the Institute choose some FE for checking.</p> <p>Girininkai kiekvienais metais renka ir fiksuoja visą informaciją, kartu su pastabomis, stebėjimais bei ataskaitomis. Informacija yra kaupiama miškų urėdijose ir siunčiamos į Miškų institutą. Institutas renka informaciją iš visų 42 Lietuvos miškų urėdijų. Kiekvienais metais instituto atstovai pasirenka patikrinti kelias urėdijas.</p> <p>Non-timber forest products are not used in official forest management. Foresters do not plan to harvest them, because there do not exist industrial harvesting of NTFP in State Forest Enterprises. Private collection by local people is supervised by administration for nature protection. Information about NTFP harvesting is given in published collective yearbooks of Lithuanian forestry.</p> <p>Ne medieniniai miško produktai nėra naudojami oficialioje miškų ūkinėje veikloje. Miškininkai neplanuoja jų rinkimo, kadangi MU nevyksta pramoninis jų rinkimas. Informacija apie NMMP naudojimą yra pateikiama Lietuvos miškininkystės metinėse knygoje.</p> <p>Seasonally small amount of Christmas trees harvest is planned.</p> <p>Suplanuotas sezoniškai žemas kalėdinių eglių iškirtimas.</p> <p>Changes in the flora and fauna are observed and collected by both FE, and in Regional park. Additional changes in games populations are monitored by hunting organizations. Condition of RTE on the area of key biotopes is also observed by administration for nature protection. Exchange of information is established. There is cooperation between FE and Pagramanciu Regional Park.</p> <p>Floros ir faunos pokyčius stebi miškų urėdija ir regioninis parkas. Žvėrių populiacijos pokyčius stebi medžioklės organizacijos. Aplinkos apsaugos įstaigos stebi retų bei nykstančių rūšių būklę kertinėse buveinėse. Vyksta keitimasis informacija. MU bendradarbiauja su</p>

	<p>Pagramančio regioniniu parku.</p> <p>FE has appointed a person in charge for safety and health data collection responsible also for implementation of all instructions and documentation of all activity. For example, there were no accidents in FE last year.</p> <p>MU yra paskirtas darbuotojas, atsakingas už saugos ir sveikatos duomenų rinkimą bei instruktažus. Pernai metais MU nebuvo nelaimingų atsitikimų.</p> <p>There are also monitored some indicators of environmental impacts: number of ecological and seed trees, potential occurrence of illegal operations, littering or cleanliness of forest, etc; (social impacts are monitored by regional administration).</p> <p>Taip pat yra stebimi kai kurie poveikio aplinkai rodikliai: ekologinių ir sėklinių medžių skaičius, nelegalūs veiksmai, miškų teršimas bei valymas ir t.t. (regioninė administracija stebi socialinį poveikį).</p> <p>Data on wild animals are collected by hunting associations. FEs receive appropriate summaries.</p> <p>Medžiotojų organizacijos renka duomenis apie laukinius gyvūnus. Miškų urėdija gauna atitinkamas ataskaitas.</p> <p>Contracts with contractors involve special clauses related with avoiding of waste and damages to operational sites. Cuttings are planned by rangers on special technical projects (There are also involved recommendation for avoiding of waste and damages). After the operation is completed - every cutting site is evaluated by on-site observations carried out by the rangers. All protocols from these observations are transferred to FE, and are available for checking.</p> <p>Sutartyse su rangovais nurodomas atliekų ir žalų vengimas veiksnių plotuose. Kirtimus planuoja girininkai specialiuose technologiniuose projektuose, kuriuose taip pat nurodytos rekomendacijos nepalikti atliekų ir vengti kirtavietės pažeidimų. Kuomet darbai atlikti, girininkas patikrina kiekvieną kirtavietę. Visi patikrinimų protokolai perduodami miškų urėdijai, kur juos galima patikrinti.</p> <p>There are detailed recorded all costs and incomes of FE activities (salaries, forest protection, support of local market and society, information, sale etc). Costs are analysed annually and information is transferred to the General Directorate. All the results of costs and efficiency analyses are collected and enclosed to the plans.</p> <p>Visos išlaidos bei miškų urėdijos pelnas (atlygis, miško apsauga, parama vietinei rinkai bei bendruomenei, informacija, pardavimas ir t.t.) yra atidžiai protokoluojami. Kiekvienais metais išlaidos yra analizuojamos ir informacija pateikiama Generalinei miškų urėdijai. Visi išlaidų rezultatai bei efektyvumo analizės yra kaupiamos ir prijungiamos prie planų.</p> <p>According to the contracts – every contractors’ performance is to be evaluated and controlled on a regular basis. This is an obligation of rangers. Every ranger visits sites of operations many times: when he prepares plan of operation, when he relay the site to contractors, during operation and after completing of operation. All of this ranger’s activity is recorded and documented. Every next task is assigned only when the previous has been evaluated.</p> <p>Remiantis sutartimis – kiekvienas rangovo veiksmas turi būti įvertintas ir kontroliuojamas. Tai girininkų pareiga. Kiekvienas girininkas po keletą kartų lanko atliekamų darbų vietas: kuomet ruošia veiksnių planus, perduodamas plotus rangovams, darbų metu, darbams pasibaigus. Visi girininko veiksmai dokumentuojami. Kiekvienas sekantis veiksmas yra pradedamas tik tada, kai ankstesnis buvo įvertintas.</p>
<p>Criterion 8.3</p>	<p>Chain of custody</p> <p>Miško ūkio specialistai turi dokumentais pagrįsti kiekvieno miško produkto judėjimą nuo jo kilmės (procesas žinomas kaip “gamybos grandinės sertifikavimas”), siekiant užtikrinti proceso priežiūrą ir suteikti galimybę sertifikuojančioms organizacijoms gauti informaciją</p>
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>SA 2009 21: There were issued sales invoices with an old certificate number (from the previous certification period). CAR 12 is raised.</p> <p>Išrašytos sąskaitos faktūros turėjo seną sertifikato numerį (iš ankstesnio sertifikavimo laikotarpio). VRP 12.</p> <p>Not all sales invoices are described with annotation “FSC pure”. Observation 05 is raised.</p>

	<p>Ne visos sąskaitos faktūros turi priedašą "FSC pure". Stebėjimas 05.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>It is to be observed how FSC trademarks will be presented after the 1st of January, 2011 (according to the FSC standard: FSC-STD-50-001 (V1-0). Observation 06 is raised.</p> <p>Po 2011 m. sausio 1 d. bus stebima kaip pateikiami FSC prekyženkliai (remiantis FSC standartu: FSC-STD-50-001 (V1-0). Stebėjimas 06.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>All timber products leaving the forest are described in appropriate delivery note and invoice, including forest of origin. There is also implemented the procedure of demarcation of logs (this includes: quality, volume, origin).</p> <p>Visi išvežiami iš miško medienos produktai yra pažymimi atitinkamuose važtaraščiuose ir sąskaitose, nurodant kilmės mišką. Taip pat yra vykdoma rastų žymėjimo procedūra (nurodant kokybę, kiekį, kilmę).</p> <p>All documentation related with origin and destination of forest products is kept by ranger. Clients who buy and export timber from the forest – keep invoices and delivery notes with appropriate information. See 8.3.1.</p> <p>Girininkas turi visą dokumentaciją, nurodančią kilmę bei miško produktų paskirtį. Klientas, kuris perka ir išsiviežia medieną iš miško, turi sąskaitą ir važtaraštį su atitinkama informacija. (žūrėti 8.3.1)</p> <p>The total quantities of all products sold are kept into the appropriate records.</p> <p>Visas parduotų produktų kiekis yra atitinkamai registruojamas.</p> <p>At the time of assessment the FSC trademark was not used./</p> <p>Vertinimo metu FSC prekyženklis nebuvo naudojamas.</p> <p>SA2010 22:</p> <p>Taurage Forest Enterprise director issued a letter (Nr. UI-39 dated 11.05.2010) informing about the results of 2009 surveillance audit. Responsible staff was assigned the task to close non-conformities. The head book-keeper was obliged to review and prepare all the timber sales documentation with appropriate chain of custody information. Sales invoices reviewed during the audit (e.g. TAM 0021264; TAM 0021498) presented correct certification number and CoC information. CAR 12 is closed.</p> <p>All sales invoices reviewed during the audit were described with annotation "FSC Pure". See also close-out details for the CAR 12. Observation 05 is closed.</p> <p>Tauragės miškų urėdijos urėdas išleido įsakymą (Nr. UI-39, 2010.05.11), kuriame informavo apie 2009 metų priežiūros audito rezultatus. Atsakingam personalui buvo nurodyta pašalinti neatitinkimus sertifikato reikalavimams. Vyr. buhalteriu nurodyta peržiūrėti ir parengti visą medienos pardavimų dokumentaciją su tinkama gamybos grandinės (CoC) informacija. Audito metu peržiūrėtose sąskaitose-faktūrose (pvz. TAM 0021264, TAM 0021498) buvo pateiktas teisingas sertifikato numeris ir gamybos grandinės informacija. VRP 12 baigtas.</p> <p>Visos audito metu peržiūrėtos sąskaitos-faktūros turėjo priedašą „FSC-Pure“. Taip pat žiūrėti VRP 12 užbaigimo apibūdinimą. Stebėjimas 05 baigtas.</p>
<p>Criterion 8.4 Incorporation of monitoring results into the management plan</p> <p>Igyvendinant ir peržiūrint miškotvarkos projektą, reikia atsižvelgti ir į monitoringo rezultatus</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>All the results of research and monitoring works are recorded and documented in FE. Appropriate data are used for preparation of the annual harvesting plans. All essential information is also sent to the Forest Institute in Kaunas and used for preparation of the new management plan every ten years.</p> <p>Visi stebėjimo ir tyrimų rezultatai miškų urėdijoje yra protokoluojami ir dokumentuojami.</p>

	<p>Atitinkami duomenys yra naudojami ruošiant metinius išskirtimo planus. Visa svarbi informacija yra siunčiama į Miškų institutą ir panaudojama ruošiant naują miškotvarkos projektą, rengiamą kas 10 metų.</p> <p>FEs use monitoring results obtained by administrations of Protected Areas. So far there were excluded from harvesting areas all key habitats. Operations in their neighbourhood are preceded by special consultative meetings. There are also realized new places for recreation.</p> <p>MU naudojasi stebėjimų rezultatais, gaunamais iš Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos. Iki šiol kertinėse buveinėse nebuvo vykdomi kirtimai. Prieš pradėdant veiksmus kaimynystėje, yra atliekamos konsultacijos. Buvo įkurtos naujos rekreacinės vietos žmonių poilsiui.</p>
<p>Criterion 8.5 Publicly available summary of monitoring</p> <p>Gerbdami informacijos konfidencialumą, miško ūkio darbuotojai turi pateikti visuomenei 8.2. kriterijuje išvardintų indikatorių monitoringo rezultatų santrauką</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Summary information on forest monitoring results are presented as publications on the FE websites, annually in the local press and in collective yearbooks published by the General Directorate.</p> <p>Pagrindinė informacija, susijusi su miškų stebėjimo rezultatais, pateikiama interneto tinklalapiuose, vietinėje spaudoje, (metinė informacija) ir metiniuose rinkiniuose, kuriuos išleidžia Generalinė miškų urėdija.</p>
<p>PRINCIPLE 9: High Conservation Value Forests</p> <p>DIDELĖS APLINKOSAUGINĖS VERTĖS MIŠKŲ IŠSAUGOJIMAS</p>	
<p>Criterion 9.1 Evaluation to determine high conservation value attributes</p> <p>Didelės aplinkosauginės vertės miškų atitinkamų savybių esamos būklės įvertinimas bus atliktas, atsižvelgiant į ūkinės veiklos šiuose miškuose apimtį bei intensyvumą</p>	
<p>Strengths Stipriosios savybės</p>	
<p>Weaknesses Silpnosios savybės</p>	<p>Not full knowledge of HCV attributes by forest Staff. CAR 09 is raised.</p> <p>Nepakankamai žinomi didelės gamtosauginės vertės požymiai. Pradėtas VRP 09.</p>
<p>Compliance Laikymasis</p>	<p>Different HCVF are described in forest management plans (key biotopes, bird nests, nature, water, peat bogs, botanical and zoological reserves, genetic stands, Natura 2000 areas, nature monuments, different types of protective forests, archaeological and historical sites, green zones around towns etc.).</p> <p>Įvairūs didelės aplinkosauginės vertės miškai (DAVM) aprašyti miškotvarkos projektuose (kertinės miško buveinės, lizdavietės, gamtos, hidrologiniai, botaniniai ir zoologiniai draustiniai, durpynai, NATURA 2000 teritorijos, gamtos paminklai, skirtingos saugomų miškų rūšys, archeologinės bei istorinės vietos, žaliosios zonos esančios prie miestų ir t.t.).</p> <p>SA 2009 21: There was conducted training for rangers regarding HCV attributes. (Dated on 09-03-09). There were analyzed way of identification and demarcation in the field. Documentation of sites is made with use of GIS basis. Attributes considered were: natural and premature tree stands, sites of RTE species, biodiversity significance areas, ecotones and dead wood sites. The CAR 09 is closed out.</p> <p>Vyko mokymai girininkams, dėl didelės aplinkosauginės vertės požymių atpažinimo (09-03-09). Buvo analizuojami šių požymių atpažinimo būdai bei ribų nustatymas natūroje. Šios vietos dokumentuotos panaudojant GIS bazę. Buvo vertinamos šios savybės: natūralūs pribreštantys medynai, retų ir nykstančių rūšių buveinės, biojvairovei svarbios vietos, ekotonai ir vietos su</p>

	negyva mediena. VRP 09 užbaigtas.
Criterion 9.2	Consultation process
	Konsultacinės sertifikavimo proceso dalies metu ypatingas dėmesys turi būti skiriamas identifikuotoms aplinkosauginėms savybėms ir būdams joms išsaugoti bei stiprinti
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>All new prepared forest management plans are consulted in respect of HCV attributes. These are available in FE records of consultations related with identifying of Key biotopes (academic institutions), sites of RTE (regional administration and experts from regional parks), sites of historical significance (local societies). There are prepared new consultations because there is prepared new management plan.</p> <p>Del visų naujai paruoštų miškotvarkos projektų vyksta konsultacijos, kurių metu atsižvelgiama į DAVM savybes. Miškų urėdijoje yra prieinami protokolai iš pasitarimų, susijusių su kertinių miškų buveinių parinkimu (akademinės institucijos), retų nykstančių rūšių augavietėmis (regioninė administracija ir regioninių parkų ekspertai), istorinėmis vietomis (vietos bendruomenės). Vyksta nauji pasitarimai, kadangi yra ruošiamas naujas miškotvarkos projektas.</p>
Criterion 9.3	Measures to maintain and enhance high conservation value attributes
	Miškotvarkos projekte turi būti numatytos specifinės priemonės, užtikrinančios atitinkamų aplinkosauginių savybių išsaugojimą ir/arba stiprinimą prevencinio požiūrio kontekste. Šios priemonės turi būti įtrauktos į viešai prieinamą miško tvarkymo plano santrauką
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>All high conservation values are good maintained and protected; however not all this activity belongs to State Forest enterprises. There are in Lithuania some special administrative organizations responsible for protection of valuable objects and forest areas (administration of nature conservation, administration of national and regional parks). Forest Enterprise has got necessary documentation involving measures and activities specified for protection of HCV attributes.</p> <p>Visi DAVM yra gerai prižiūrėti ir apsaugoti, tačiau ne visus šiuos veiksmus atlieka miškų urėdijos. Lietuvoje yra keletas administracinių organizacijų, atsakingų už vertingų miško objektų ir vietų apsaugą (aplinkosaugos administracija, valstybinių ir regioninių parkų administracija). Miškų urėdija turi reikiamą dokumentaciją nurodančią DAVM savybių apsaugos veiksmus ir priemones.</p> <p>All protective measures of HCVF are published on websites. They have also been included in the new management plan which is currently under preparation.</p> <p>Visos priemonės, skirtos apsaugoti DAVM, pateikiamos internetiniuose tinklalapiuose. Jos taip pat įtrauktos į naują miškotvarkos projektą, kuris yra ruošiamas.</p> <p>All important HCVF are covered by legal protection. FE has got all necessary documentation already prepared (due to key biotopes, nature reserves, bird nest buffer zones, regional parks). This information is up-dated regularly.</p> <p>Visi svarbūs DAVM yra saugomi įstatymo. Miškų urėdija turi visą paruoštą būtiną dokumentaciją (kertinės miško buveinės, gamtos draustiniai, lizdavietės buferinėse zonose, regioniniai parkai). Ši informacija yra nuolat atnaujinama.</p> <p>There are so far covered by complete protection such objects as: Key forest biotopes, nature reserves, bird nest buffer zones.</p>

	Iki šiol visiškai apsaugoti yra šie objektai: kartinės miško buveinės, gamtos draustiniai, lizdaviečių apsaugos zonos.
Criterion 9.4 Monitoring to assess effectiveness	
Metinis monitoringas turi būti vykdomas, siekiant įvertinti priemonių, skirtų užtikrinti bei stiprinti aplinkosaugines savybes, efektyvumą	
Strengths Stipriosios savybės	
Weaknesses Silpnosios savybės	
Compliance Laikymasis	<p>Most of the monitoring of HCVF is maintained by other administrative bodies (see above). They have defined its indicators and frequency. Foresters monitor mainly the sanitary condition of forests, as well as the sites of RTE species and key biotopes.</p> <p>Dauguma DAVM stebėjimų yra atliekami kitų administracinių organizacijų (žūrėti aukščiau). Jie nurodo rodiklius ir dažnumą. Miškininkai dažniausiai stebi sanitarinę miškų būklę bei retų nykstančių rūšių augavietes ir kertines miško buveines.</p> <p>All records of monitoring results are accessible in forest enterprise office. New data is used to adapt the annual operational plan. This data is also transferred to the Kaunas Forest Institute, where it is used for preparation of the new management plan.</p> <p>Visi stebėjimo rezultatai yra prieinami miškų urėdijų raštinėse. Nauji duomenys gali būti panaudoti ruošiant metinį veiksmų planą. Šie duomenys pateikiami Miškų institutui Kaune, kur vėliau panaudojami ruošiant naują miškotvarkos projektą.</p>
PRINCIPLE 10: Plantations / PLANTACINIAI ŽELDINIAI	
This principle is not applicable in Lithuanian forestry	
Šis principas nėra aktualus Lietuvai	

9. CERTIFICATION DECISION / SERTIFIKAVIMO SPRENDIMAS

SGS considers that Taurage FE's forest management of Taurage forests, middle-west Lithuania can be certified as:

SGS nuomone, Tauragės miškų urėdijos miškų (vidurio vakarų Lietuvoje) tvarkymas, gali būti sertifikuotas, kaip:

- i. There are no outstanding Major Corrective Action Requests
Nėra jokio svarbaus pagrindinio veiksmo, reikalaujančio pataisos.
- ii. The outstanding Minor Corrective Action Requests do not preclude certification, but [Client] is required to take the agreed actions before November 2008. These will be verified by SGS QUALIFOR at the first surveillance to be carried out about 6 months from the date of the issuance of the certificate. If satisfactory actions have been taken, the CARs will be 'closed out'; otherwise, Minor CARs will be raised to Major CARs.
Antraeilis veiksmas, reikalaujantis pataisos, netrukdo sertifikavimui, tačiau klientas turi imtis sutartų veiksmų iki 2008 m. lapkričio mėn. Tai SGS QUALIFOR patikrins pirmos priežiūros metu, kuri įvyks per 6 mėnesius nuo sertifikato išdavimo datos. Jei patenkinami veiksmai bus atlikti, VRP bus "užbaigti", kitu atveju, antraeilis VRP taps pagrindiniu VRP.
- iii. The management system, if implemented as described, is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation;
Ūkinės veiklos sistema, jei ji buvo įgyvendinta taip kaip nustatyta, yra pajėgi užtikrinti, kad visi taikomų standartų reikalavimai yra matomi visame vertinto miško plote.

- iv. The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate.

Sertifikato turėtojas įrodė, kad klausimų, susijusių su nurodytais pataisais, sprendimai nustatytoje ūkinėje veikloje, yra sistemingai įgyvendinami visame sertifikuotų miškų plote.

10. MAINTENANCE OF CERTIFICATION / SERTIFIKATO IŠLAIKYMAS

During the surveillance evaluation, it is assessed if there is continuing compliance with the requirements of the Qualifor Programme. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme are raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

Priežiūros įvertinimo metu buvo įvertinta, ar nuosekliai laikomasi QUALIFOR programos reikalavimų. Visoms sritims, kurios neatitinka QUALIFOR programos, yra priskiriamos vienai iš dviejų veiksmų reikalaujančių pataisais (VRP) rūšiai:

.1

Major CARs - which must be addressed and closed out urgently with an agreed short time frame since the organisation is already a QUALIFOR certified organisation. Failure to close out within the agreed time frame can lead to suspension of the certificate.

Pagrindinis VRP – turi būti greitai, per sutartą trumpą laiką tarpą išanalizuotas bei skubiai užbaigtas, kadangi įmonė jau yra QUALIFOR sertifikuota. Nepavykus ištaisyti šių veiksmų per nustatytą laiką tarpą, sertifikatas gali būti sustabdytas.

.2

Minor CARs - which must be addressed within an agreed time frame, and will normally be checked at the next surveillance visit

Antraeilis VRP – turi būti per nustatytą laiką tarpą ištaisytas ir bus patikrintas sekančios priežiūros metu.

The full record of CARs raised over the certification period is listed under section 11 below.

Visi sertifikavimo metu iškelti VRP yra pateikti 12 skyriuje.

The table below provides a progressive summary of findings for each surveillance. A complete record of observations demonstrating compliance or non-compliance with each criterion of the Forest Stewardship Standard is contained in a separate document that does not form part of the public summary.

Lentelė pateikia nuoseklią kiekvienos priežiūros išvadų/duomenų santrauką. Išsamus stebėjimų, kurie atitinka ar neatitinka Miškų valdymo tarybos (FSC) standartus, protokolas yra atskirame dokumente, kuris nėra viešosios santraukos dalis.

SURVEILLANCE 1 PRIEŽŪRA 1	
Issues that were hard to assess Problemos, kurias buvo sunku įvertinti	Not found. / Nebuvo
Number of CARs closed Veiksmų, reikalaujančių pataisais skaičius	9 Outstanding CARs were closed. 9 Svarbūs veiksmai, reikalaujantys pataisais, buvo užbaigti.
Nr of CARs remaining open Neužbaigtų veiksmų, reikalaujančių pataisais, skaičius	0 Outstanding CARs from previous evaluations were not closed. 0 Svarbūs veiksmai, reikalaujantys pataisais iš paskutinio įvertinimo, nebuvo užbaigti.
New CARs raised Nauji veiksmai, reikalaujantys	0 New Major CARs and 4 Minor CARs were raised. 0 Nauji pagrindiniai veiksmai, reikalaujantys pataisais ir 4 antraeiliai veiksmai,

pataisos	reikalaujantys pataisos, buvo išskelti.
Certification Decision Sertifikavimo sprendimas	<p>The forest management of the forests of Taurages Forest Enterprise remains certified as:</p> <p>Tauragės miškų urėdijos miškų ūkinė veikla lieka sertifikuota, kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> The management system is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation; and <p>Ūkinės veiklos sistema yra pajėgi įrodyti, kad visi pritaikomų standartų reikalavimai yra vykdomi visame analizuoto miško plote; o taip pat</p> <ul style="list-style-type: none"> The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate. <p>Sertifikato turėtojas įrodė, kad klausimų, susijusių su nurodytais pataisos veiksmais, sprendimai nustatytoje ūkinėje veikloje, yra sistemingai įgyvendinami visame sertifikuotų miškų plote.</p>
SURVEILLANCE 2	
PRIEŽIŪRA 2	
Issues that were hard to assess Problemos, kurias buvo sunku įvertinti	<p>Not identified</p> <p>Nėra</p>
Number of CARs closed Veiksmų, reikalaujančių pataisos skaičius	<p>4 Outstanding CARs were closed.</p> <p>4 Svarbūs veiksmai, reikalaujantys pataisos, buvo užbaigti.</p>
Nr of CARs remaining open Neužbaigtų veiksmų, reikalaujančių pataisos, skaičius	<p>0 Outstanding CAR from previous evaluations was not closed.</p> <p>0 Svarbūs veiksmai, reikalaujantys pataisos iš paskutinio įvertinimo, nebuvo užbaigti.</p>
New CARs raised Nauji veiksmai, reikalaujantys pataisos	<p>0 New Major CAR and 1 Minor CAR were raised.</p> <p>0 Nauji pagrindiniai veiksmai, reikalaujantys pataisos ir 1 antraeiliai veiksmai, reikalaujantys pataisos, buvo išskelti.</p>
Recommendation Rekomendacija	<p>The forest management of the forests of Taurage FE to remain certified as:</p> <p>Tauragės miškų urėdijos miškų ūkinė veikla lieka sertifikuota, kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> The management system is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation; and <p>Ūkinės veiklos sistema yra pajėgi įrodyti, kad visi pritaikomų standartų reikalavimai yra vykdomi visame analizuoto miško plote; o taip pat</p> <ul style="list-style-type: none"> The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate. <p>Sertifikato turėtojas įrodė, kad klausimų, susijusių su nurodytais pataisos veiksmais, sprendimai nustatytoje ūkinėje veikloje yra sistemingai įgyvendinami visame sertifikuotų miškų plote.</p>
SURVEILLANCE 3	
PRIEŽIŪRA 3	
Issues that were hard to assess Problemos, kurias buvo	

sunku įvertinti	
Number of CARs closed Veiksmų, reikalaujančių pataisos skaičius	
Nr of CARs remaining open Neužbaigtų veiksmų, reikalaujančių pataisos, skaičius	
New CARs raised Nauji veiksmai, reikalaujantys pataisos	
Recommendation Rekomendacija	
SURVEILLANCE 4 PRIEŽIŪRA 4	
Issues that were hard to assess Problemos, kurias buvo sunku įvertinti	
Number of CARs closed Veiksmų, reikalaujančių pataisos skaičius	
Nr of CARs remaining open Neužbaigtų veiksmų, reikalaujančių pataisos, skaičius	
New CARs raised Nauji veiksmai, reikalaujantys pataisos	
Recommendation Rekomendacija	

11. RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARs) / VEIKSMŲ, REIKALAUJANČIŲ PATAISOS, PROTOKOLAS

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		Date Recorded> Įrašo data		Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	
01	4.2.2.		05-08-08				23-09-09
Non-Conformance: Neatitikimas							
Forest Managers have not systematically assessed the risk associated with all tasks and equipment and prescribed appropriate safe procedures and where appropriate, key responsibilities. Miškų valdytojai nesistemiškai vertina riziką, susijusią su visomis užduotimis ir įranga, nustato tinkamas saugos procedūras, ir būdingas pagrindines atsakomybės sritis.							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>Objective Evidence: Tikslus įrodymas</p> <p>Irregular inspection and conservation of tourist facilities (nature and educational trails) make threats for the safety of their users</p> <p>Nereguliari rekreacinių įrenginių (gamtinių takų) kontrolė ir priežiūra sukelia pavojų jų lankytojų saugumui.</p> <p>Close-out evidence: Užbaigimo įrodymas</p> <p>FE manager has issued a decision regarding inspection of all recreational objects and tourist facilities in forests (No UI-26, dated on 21.01.2009). Such inspection is to be performed once every 2 years. The 1st was conducted in the spring in all 12 rangeries. Every object has got its own file. There were also invited entries for a competition for the best kept object. The CAR is closed out.</p> <p>MU urėdas pasirašė įsakymą dėl visų rekreacinių objektų miške patikrinimo (Nr. UI-26, 21.01.2009). Šie patikrinimai turi būti atliekami kartą per 2 metus. Įsakymas perduotas pavasarį visoms 12-ai girininkijų. Kiekvienas objektas turi savo bylą. Taip pat pradėti konkursai dėl geriausiai prižiūrėtų objektų. VRP užbaigtas.</p>					
02	4.4.6.	Date Recorded> Įrašo data	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
Non-Conformance:							
<p>Communications with stakeholders on issues that require action and follow-up are not documented.</p> <p>Vykiant didelės apimties darbus, bendravimas su suinteresuotomis šalimis klausimais, dėl kurių reikia imtis veiksmų ir tolesnių priemonių, turi būti fiksuojamas dokumentuose</p>							
Objective Evidence:							
<p>Processes of the public consultations are not sufficiently documented in FE</p> <p>Viešųjų konsultacijų procesas MU nėra pakankamai dokumentuotas.</p>							
Close-out evidence:							
<p>As checked – there is current consultation and information exchange between FE and: National Park, Regional Park, ornithologists, Regional Agency of Environmental Conservation, specialists from Commune offices and organizations of Hunters, Tourists and Anglers. There are used e-mails, phones and letters. All these activities are good documented. The CAR is closed out.</p> <p>Šiuo metu vyksta konsultacijos ir informacijos keitimasis tarp MU ir nacionalinio, regioninio parkų, ornitologų, RAAD, savivaldybės specialistų bei medžiotojų, žvejų ir turistų organizacijų. Tam naudojamas elektroninis paštas, telefoniniai pokalbiai bei laiškai. Visi šie veiksmai gerai dokumentuoti. VRP užbaigtas.</p>							
03	5.3.2.	Date Recorded> Įrašo data	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
Non-Conformance:							
<p>Harvesting techniques are not designed to avoid log breakage, timber degrade and damage to the forest stand</p> <p>Kirtimo būdai neprojektuojami taip, kad būtų išvengta rąstų lūžimo, medienos degradacijos ar žalos augantiems medžiams.</p>							
Objective Evidence:							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>There are some cases of stock-piling against living, standing trees. Yra atvejų, kai medienos rietuvės remiasi į augančius medžius.</p> <p>Close-out evidence:</p> <p>After rangers training and conducted controls there are eliminated situations with piling of stocks against living trees. No such a situation was found on visited sites of forest operations, as well as during driving through the forest. The CAR is closed out.</p> <p>Po girininkų mokymo ir atliktų patikrinimų išvengiama situacijų, kuomet medienos rietuvės remiasi į augančius medžius. Lauko vizitų miško darbų vietose metu bei važiuojant miške, nebuvo pastebėta, kad medienos rietuvės būtų atremiamos į augančius medžius.</p>					
04	6.1.2.	Date Recorded> [rašo data]	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
Non-Conformance:							
<p>Site-specific assessments of the potential environmental impacts of all forest operations are not carried out prior to commencement of site disturbing operations, in a manner appropriate to the scale of the operations and the sensitivity of the site.</p> <p>Specifinis darbų vietai visų miško darbų poveikio aplinkai vertinimas neatliekamas prieš pradėdamas trikdančius veiksmus, atsižvelgiant į darbų mastą bei vietovės jautrumą</p>							
Objective Evidence:							
<p>There is not implemented the full and consistent procedure of preparation of the assessment of influence the forest operations on the forest nature and environment.</p> <p>Nėra pilnos ir vieningos miško darbų įtakos miško gamtai ir aplinkai įvertinimo paruošimo procedūros.</p>							
Close-out evidence:							
<p>There is implemented procedure of preparation assessment of influence the forest operation on the forest nature. Procedure involves such operations as: clear cutting, selective cutting, thinning and regeneration. All operations are presentend on special technological projects. There are also described principles of minimizations of all negative impacts. The CAR is closed out.</p> <p>Įgyvendinta miško darbų įtakos miško aplinkai vertinimo procedūra. Procedūra apima šiuos miško darbus: plynus kirtimus, atrankinius kirtimus, retinimą bei atkūrimą. Visi darbai nurodomi technologiniuose projektuose. Taip pat pateikiami visų neigiamų veiksmų sumažinimo principai. VRP užbaigtas.</p>							
M05	6.2.1.	Date Recorded> [rašo data]	05-08-08	Due Date> Numatyta data	05-11-08	Date Closed> Užbaigimo data	07-11-08
Non-Conformance:							
<p>Rare, threatened and endangered species and their habitats present (or likely to be present) on the FMU have not been identified and documented</p> <p>Retos, nykstančios rūšys ir jų esančios (ar galinčios būti) buveinės buvo nustatytos ir užfiksuotos dokumentuose.</p>							
Objective Evidence:							
<p>Forest Enterprise and Foresters do not keep and not conduct maps of the RTE species</p> <p>Urėdija ir miškininkai neturi ir neveda retų ir nykstančių rūšių augaviečių žemėlapių</p>							
Close-out evidence:							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>Follow up visit:</p> <p>-Director of FE has issued decree (23-10-2008) requested to preparation of RTE documentation in all of 11 forestries. These documentations have been prepared and involve: information and list of species of all Red Book species, and these located here, all sites are presented on maps (1:15000). Maps are in colours. There were also defined principles of protection of these species while performing of forest operations.</p> <p>MU urėdas išleido įsakymą (23-10-2008), kuriame reikalavo paruošti retų ir nykstančių rūšių augaviečių dokumentaciją visose 11 girininkijų. Šios dokumentacijos buvo paruoštos, o jose buvo pateikta: informacija ir visų rūšių, kurios yra Raudonojoje knygoje, sąrašas; visos vietos yra pažymėtos spalvotuose žemėlapiuose (1:15000). Taip pat buvo nustatyti šių rūšių apsaugos principai atliekamų darbų metu miške.</p> <p>- all forestries have got documentation mentioned above.</p> <p>Visos girininkijos turi aukščiau paminėtus dokumentus.</p> <p>- Foresters have been informed about requirement of up dating of all these data.</p> <p>Girininkai buvo informuoti apie duomenų aktualizavimą.</p> <p>MCAR is closed out.</p> <p>Pagrindinis VRP užbaigtas.</p>					
06	6.6.1.	Date Recorded> [rašo data]	05-08-08 23-09-09	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
Non-Conformance:							
<p>There is an up-to-date list of all pesticides used in the organisation that documents trade name, and active ingredient. Where not provided by the product label, authorised applications, application methods and rates are not sufficiently documented.</p> <p>Yra atnaujintas visų urėdijoje naudojamų pesticidų sąrašas, kuriame pateiktas pavadinimas ir aktyviosios medžiagos. Kuomet informacija nepateikta produkto etiketėje, naudojimo būdas ir kiekiai nėra pakankamai dokumentuoti.</p>							
Objective Evidence:							
<p>Weak knowledge of the list of chemicals prohibited by FSC and knowledge of procedures related with their use.</p> <p>Nepakankamas FSC uždraustų priemonių sąrašo bei jų naudojimo procedūrų žinojimas.</p>							
Close-out evidence:							
<p>There were not used prohibited chemicals on the forest areas of FE. Training of forestry staff in this issue was carried out on the autumn 2008. All rangery offices keep the official list of pesticides allowed for use in Lithuania. CAR 06 is closed out.</p> <p>Miškų urėdijos miškų plotuose nebuvo naudojamos uždraustos cheminės medžiagos. Šiuo klausimu 2008 metų rudenį miškų darbuotojams buvo surengti mokymai. Visose girininkijose yra oficialus pesticidų, leidžiamų naudoti Lietuvoje, sąrašas. VRP 06 užbaigtas.</p>							
07	6.6.1.4.	Date Recorded> [rašo data]	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
Non-Conformance:							
<p>Workers responsible for chemicals application do not know know what to do in case of accidental spillages or other chemical mishaps.</p> <p>Darbuotojai, atsakingi už chemikalų naudojimą, ne žino kaip elgtis nelaimingų atsitikimų, naudojant chemikalus, atvejais (išpylus juos ar kitais atvejais).</p>							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>Objective Evidence:</p> <p>Contractors working on the nursery are not regularly trained in the scope of chemical use.</p> <p>Medelyno darbuotojai nesistemiškai apmokyti, kaip naudoti chemines priemones.</p> <p>Close-out evidence:</p> <p>There is responsible person for use of pesticide on forest nursery following the procedure. He is trained and appropriate certificate is kept in FE Office. The CAR is closed out.</p> <p>Medelyne yra atsakingas už pesticidų naudojimą asmuo. Jis apmokytas ir turi tinkamą pažymėjimą, kuris saugomas MU raštinėje. VRP užbaigtas.</p>					
08	8.1.1.	Date Recorded> Įrašo data	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
<p>Non-Conformance:</p> <p>Not all activities that require monitoring are identified. .</p> <p>Ne visa veikla, kurią reikia stebėti yra nustatyta.</p> <p>Objective Evidence:</p> <p>Program of carried out monitoring do not cover all essential issues of the realized forest management – not all activities which have to be monitored – are identified</p> <p>Monitoringo programa neapima visų esminių miškų ūkio veiklos problemų – neišvardintos visos veiklos sritys, kurioms reikalingas monitoringas.</p> <p>Close-out evidence:</p> <p>Decision No UI-26 (dated on 21-02-09) involves 12 activities of forest monitoring. All forest operations and activities are listed, defined and documented according to decision of forest manager. This is monitoring of: harvesting operations, silvicultures, bird nests, sites of RTE species, monument trees, illnesses and pests, seed cultures, increment, damages from games, nature reserves, key woodland habitats and other areas of nature protection. Procedure for monitoring of these scopes and activities is implemented. CAR is closed out.</p> <p>Visi miško darbai bei veiklos yra išvardintos, apibrėžtos ir dokumentuotos remiantis urėdo įsakymu. Įsakymas apima kirtimo veiksmų monitoringą, miškų atkūrimą, lizdavietes, retas ir nykstančias rūšis, gamtos paminklus (medžius), ligas ir kenkėjus, sėklinės plantacijas, prieaugį, žvėrių pažeidimus, draustinius, kertines miško buveines ir kitas saugomas teritorijas. Šių veiksmų stebėjimo procedūra įgyvendinta. VRP užbaigtas.</p>							
09	9.1.1.	Date Recorded> Įrašo data	05-08-08	Due Date> Numatyta data	The first surveillance Pirma priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
<p>Non-Conformance:</p> <p>The FMU has been adequately assessed (in consultation with conservation organisations, regulatory authorities and other local and national stakeholders) and any HCVMs however their biological and/or socio-economic or cultural attributes have not been fully identified</p> <p>MVV buvo tinkamai įvertinti (konsultuojantis su aplinkosaugos organizacijomis, kontrolės institucijomis ir kitomis vietinėmis ir nacionalinėmis suinteresuotomis šalimis), tačiau iki galo nebuvo nustatyti visi DAVM biologiniai ir/arba socio-ekonominiai ar kultūriniai požymiai.</p> <p>Objective Evidence:</p>							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>Not full knowledge of HCV attributes by forest Staff. Nepakankamai žinomi aukštos vertės gamtiniai atributai.</p> <p>Close-out evidence:</p> <p>There was conducted training for rangers regarding HCV attributes. (Dated on 09-03-09). There were analyzed way of identification and demarcation in the field. Documentation of sites is made with use of GIS basis. Attributes considered were: natural and premature tree stands, sites of RTE species, biodiversity significance areas, ecotones and dead wood sites.</p> <p>Vyko mokymai girininkams, dėl didelės aplinkosauginės vertės požymių atpažinimo (09-03-09). Buvo analizuojami šių požymių atpažinimo būdai bei ribų nustatymas natūroje. Šios vietos dokumentuotos panaudojant GIS bazę. Buvo vertinamos šios savybės: natūralūs pabrėžiantys medynai, retų ir nykstančių rūšių buveinės, bioįvairovei svarbios vietos, ekotonai ir vietos su negyva mediena.</p>					
10	4.2.1.9.	Date Recorded> įrašo data	23-09-09	Due Date> Numatyta data	The next surveillance Sekanti priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
Non-Conformance: Neatitikimas							
<p>Not all warning signs are posted in forest areas. Ne visi įspėjamieji ženklai miške iškabinti.</p>							
Objective Evidence: Tikslus įrodymas							
<p>Storage place of chemicals on nursery is not demarcated. Chemikalų saugojimo vieta medelyne nepažymėta įspėjamaisiais ženklais.</p>							
Close-out evidence: Užbaigimo įrodymas							
<p>Forest nursery manager was obliged to provide chemicals storage with appropriate warning signs. During the audit field visit to the nursery facilities was conducted – it was found that corrective action has been implemented.</p> <p>Medelyno viršininkui buvo nurodyta chemikalų saugojimo sandėlį pažymėti tinkamais įspėjamaisiais ženklais. Audito metu, apsilankius medelyną buvo konstatuota, kad pataisos veiksmas atliktas.</p>							
11	8.1.4.	Date Recorded> įrašo data	23-09-09	Due Date> Numatyta data	The next surveillance Sekanti priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
Non-Conformance: Neatitikimas							
<p>Some monitoring information is not readily available and in a format that facilitates effective auditing and certification by third parties Nera dalis galima gauti stebėjimo informaciją tokiu formatu, kuris palengvina auditą ir sertifikavimą trečioms šalims.</p>							
Objective Evidence: Tikslus įrodymas							
<p>Results of monitoring of Key Woodland Habitats are not regularly kept by rangers. Girininkai nereguliariai dokumentuoja KMB stebėjimą.</p>							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail VRP apibūdinimas					
		<p>Close-out evidence: Užbaigimo įrodymas</p> <p>Taurage Forest Enterprise director issued a letter (Nr. UI-39 dated 11.05.2010) informing about the results of 2009 surveillance audit. Responsible staff was assigned the task to close non-conformities. All the forest rangers were obliged to conduct, document and transfer monitoring data of woodland key habitats according to the prescriptions of special form attached to the letter No UI-39 until the 1st of July 2010. WKH monitoring protocols were checked during the visits at rangeries (Ringiu, Batakiu and Eiciu). FE staff confirmed implementation of new procedure during the interviews and field visits.</p> <p>Tauragės miškų urėdijos urėdas išleido įsakymą (Nr. UI-39, 2010.05.11), kuriame informavo apie 2009 metų priežiūros audito rezultatus. Atsakingam personalui buvo nurodyta pašalinti neatitikimus sertifikato reikalavimams. Visiems girininkams nurodyta vykdyti, dokumentuoti ir iki 2010 m. liepos 1 d. perkelti kertinių miško buveinių stebėsenos duomenis į specialią, prie įsakymo Nr. UI-39 pridėtą formą. Vizitų girininkijose (Ringių, Batakių, Eičių) metu buvo patikrinti KMB stebėsenos protokolai. Miškų urėdijos darbuotojai pokalbių ir lauko vizitų metu patvirtino, kad nauja procedūra įgyvendinta.</p>					
12	8.3.3.	Date Recorded> 23-09-09 Įrašo data		Due Date> Numatyta data	The next surveillance Sekanti priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
Non-Conformance: Neatitikimas							
<p>Sales invoices and other documentation related to sales of certified material do not include the chain of custody certificate number, in the correct format (SGS-FM/CoC-XXXX)</p> <p>Sąskaitos faktūros ir kita dokumentacija, susijusi su sertifikuotų medžiagų pardavimu, nevisada turi reikiamą gamybos grandinės sertifikato numerį teisingame formate (SGS-FM/CoC-XXXX)</p>							
Objective Evidence: Tikslus įrodymas							
<p>There were issued sales invoices with an old certificate number (from the previous certification period).</p> <p>Išrašytos sąskaitos faktūros turėjo seną sertifikato numerį (iš ankstesnio sertifikavimo laikotarpio)</p>							
Close-out evidence: Užbaigimo įrodymas							
<p>Taurage Forest Enterprise director issued a letter (Nr. UI-39 dated 11.05.2010) informing about the results of 2009 surveillance audit. Responsible staff was assigned the task to close non-conformities. The head book-keeper was obliged to review and prepare all the timber sales documentation with appropriate chain of custody information. Sales invoices reviewed during the audit (e.g. TAM 0021264; TAM 0021498) presented correct certification number and CoC information.</p> <p>Tauragės miškų urėdijos urėdas išleido įsakymą (Nr. UI-39, 2010.05.11), kuriame informavo apie 2009 metų priežiūros audito rezultatus. Atsakingam personalui buvo nurodyta pašalinti neatitikimus sertifikato reikalavimams. Vyr. buhalteriuui nurodyta peržiūrėti ir parengti visą medienos pardavimų dokumentaciją su tinkama gamybos grandinės (CoC) informacija. Audito metu peržiūretose sąskaitose-faktūrose (pvz. TAM 0021264, TAM 0021498) buvo pateiktas teisingas sertifikato numeris ir gamybos grandinės informacija.</p>							

CAR # VRP nr.	Indicator Rodiklis	CAR Detail					
		VRP apibūdinimas					
13	6.6.1.	Date Recorded> Irašo data	23-09-09	Due Date> Numatyta data	The next surveillance Sekanti priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
Non-Conformance:							
Neatitikimas							
<p>There is an up-to-date list of all pesticides used in the organisation that documents trade name, and active ingredient, however is not kept in all FMU significant facilities.</p> <p>Yra atnaujintas visų urėdijoje naudojamų pesticidų sąrašas, kuriame pateiktas pavadinimas ir aktyviosios medžiagos, nors nėra ant visi MU svarbus įrengimas.</p>							
Objective Evidence:							
Tikslus įrodymas							
<p>Instruction WI 16 is not kept on nursery.</p> <p>WI 16 sąrašo nėra ant medelyne.</p>							
Close-out evidence:							
Užbaigimo įrodymas							
<p>Field visit to the forest nursery facilities was conducted during the audit. Interviews with key nursery personnel took place. It was found that instruction WI 16 as well as other binding documents is used in every day practice.</p> <p>Audito metu atliktas vizitas į miško medelyną. Vyko pokalbiai su vadovaujančiu medelyno personalu. Buvo pateikta WI 16 instrukcija bei kiti kasdieniniame darbe naudojami dokumentai.</p>							
14	6.6.1.3.	Date Recorded> Irašo data	01.09.2010	Due Date> Numatyta data	The next surveillance Sekanti priežiūra	Date Closed> Užbaigimo data	
Non-Conformance:							
Neatitikimas							
<p>Chemical storage practices are not fully safe and meet applicable regulation and codes of best practice.</p> <p>Chemikalų saugojimo praktika nėra visiškai ir ne visai atitinka nustatytų taisyklių ir geriausios praktikos reikalavimus.</p>							
Objective Evidence:							
Tikslus įrodymas							
<p>During the inspection of chemicals storage it was found that 3 bottles of pesticide Previcur stored were out-of-date.</p> <p>Apsilankius chemikalų saugojimo patalpoje buvo pastebėta, kad 3 pesticido Previcur'o flakonai su pasibaigusia galiojimo data.</p>							
Close-out evidence:							
Užbaigimo įrodymas							

12. RECORD OF OBSERVATIONS / STEBĖJIMŲ PROTOKOLAS

OBS # Stebėjimo nr.	Indicator Rodiklis	Observation Detail Stebėjimo apibūdinimas			
01	1.3.2.	Date Recorded> Irašo data	04-08-08	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
		Observation:			
		In the nature documentation of forest enterprises presenting of lists of RTE species there is not used international Latina nomenclature Rastos Raudonosios knygos rūšys urėdijos dokumentuose nenurodytos lotynų kalba.			
		Follow-up evidence:			
		All lists presenting RTE species were supplemented with Latin names. Observation is closed out. Visas retų ir nykstančių rūšių sąrašas papildytas lotyniškais pavadinimais. Stebėjimas užbaigtas.			
02	7.3.1.	Date Recorded> Irašo data	04-08-08	Date Closed> Užbaigimo data	23-09-09
		Observation:			
		Foresters' trainings in the issue of knowledge of the RTE species are not regular. Miškininkai nereguliariai mokomi atpažinti Raudonuosius knygos rūšis.			
		Follow-up evidence:			
		During the training on HCV attributes there was the issue of RTE species. Rangers have got information on RTE sites and methods of their protection. Observation is closed out. Mokymų apie DAV požymius metu buvo aptartos retos ir nykstančios rūšys. Girininkai gavo retų ir nykstančių rūšių buveinių bei jų apsaugos priemonių informaciją. Stebėjimas baigtas.			
03	4.4.3.	Date Recorded> Irašo data	23-09-09	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
		Observation:			
		Stebėjimas:			
		Stakeholders list does not involve any NGO. Suinteresuotų šalių sąrašė nenurodyta nei viena NVO.			
		Follow-up evidence:			
		Sekantis įrodymas:			
		During the surveillance audit updated list of stakeholders was presented – last update on 26.08.2010. The list contains non-governmental organisations of national and regional range. Additionally, examples of cooperation and consultations with these organisations were found and confirmed during the audit. Priežiūros audito metu buvo pateiktas papildytas suinteresuotų šalių sąrašas (paskutinis atnaujinimas 26.08.2010). Sąrašė pateiktos nevyriausybinės organizacijos valstybės ir regiono mastu. Taip pat audito metu buvo pateikti bendradarbiavimo ir konsultacijų su šiomis organizacijomis pavyzdžiai.			
04	7.3.4	Date Recorded> Irašo data	23-09-09	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010

OBS # Stebėjimo nr.	Indicator Rodiklis	Observation Detail Stebėjimo apibūdinimas			
		<p>Observation:</p> <p>Stebėjimas:</p> <p>Trainings of rangers are not documented with attendance sheets. Dokumentuojant mokymus girininkams, nepateikiamas dalyvių sąrašas.</p> <p>Follow-up evidence:</p> <p>Sekantis įrodymas:</p> <p>The list of trainings and seminars of Taurage FE staff for the period 01.09.2009 – 01.09.2010 was presented during the audit (28 trainings and courses). All of them were documented with attendance sheets – e.g. course protocol from 21.05.2010. Audito metu buvo pateiktas mokymų ir seminarų sąrašas 2009.09.01-2010.09.01 laikotarpiui (iš viso 28 mokymai ir seminarai). Visi jie turėjo dalyvių sąrašus (pvz. 2010.05.21 mokymų protokolą).</p>			
05	8.3.3.	Date Recorded> Įrašo data	23-09-09	Date Closed> Užbaigimo data	01.09.2010
		<p>Observation:</p> <p>Stebėjimas:</p> <p>Not all sales invoices are described with annotation “FSC pure” Ne visos sąskaitos faktūros turi priedašą „FSC pure”.</p> <p>Follow-up evidence:</p> <p>Sekantis įrodymas:</p> <p>All sales invoices reviewed during the audit were described with annotation “FSC Pure”. See also close-out details for the CAR 12. Visos audito metu peržiūrėtos sąskaitos-faktūros turėjo priedašą „FSC-Pure”. Taip pat žiūrėti VRP 12 užbaigimo apibūdinimą.</p>			
06	8.3.5.	Date Recorded> Įrašo data	01.09.2010	Date Closed> Užbaigimo data	
		<p>Observation:</p> <p>Stebėjimas:</p> <p>It is to be observed how FSC trademarks will be presented after the 1st of January, 2011 (according to the FSC standard: FSC-STD-50-001 (V1-0)). Po 2011 sausio 1 d. bus stebima kaip pateikiami FSC prekyženkliai (remiantis FSC standartu: FSC-STD-50-001 (V1-0)).</p> <p>Follow-up evidence:</p> <p>Sekantis įrodymas:</p>			

13. RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS / SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ KOMENTARŲ IR POKALBIŲ PROTOKOLAS

Nr	Comment Komentaras	Response Atsiliepinimas
Main Evaluation Pagrindinė analizė		
1	All activities (planning and carrying out) realized by FE in the scope of forest management is evaluated very highly. <i>Visi miškų ūkio srityje vykdomi veiksmai (planavimas ir darbų atlikimas) vertinami labai gerai.</i>	This has been confirmed during field visits and checking of sites of forest operations. <i>Patvirtinta vizitų vykdomų darbų plotuose metu.</i>
2	There is underlined the high level of H&S issues among workers. <i>Kreipiamas didelis dėmesys darbo saugumui ir higienai.</i>	This has been confirmed during meetings with operators of forest works. <i>Patvirtinta susitikimų su darbo miške vykdytojais metu.</i>
3	There is very positively evaluated following of requirements of environmental conservation and nature protection by Forest Enterprise. <i>Labai teigiamai vertinamas aplinkos ir gamtos apsaugos reikalavimų vykdymas.</i>	This has been confirmed during meetings with representatives of local and regional administration. <i>Patvirtinta susitikimų su vietinės ir regioninės administracijos atstovais metu.</i>
Surveillance 1 Priežiūra		
1.	There is observed high care in following H&S requirements. <i>Kreipiamas didelis dėmesys darbo saugumui ir higienai.</i>	This was confirmed during meetings with operators of forest works. <i>Patvirtinta susitikimų su darbo miške vykdytojais metu.</i>
2.	Contractors have very positive opinions about co-operations with rangers. <i>Labai gera rangovų nuomonė apie bendradarbiavimą su girininkais.</i>	This was confirmed during meetings with operators of forest works. <i>Patvirtinta susitikimų su darbo miške vykdytojais metu.</i>
3.	Local societies present a lot of good examples of positive co-operations with FE staff. <i>Vietinė bendruomenė pateikė daug gerų bendradarbiavimo su MU pavyzdžių.</i>	This was confirmed during meetings with representatives of local societies and commune offices. <i>Patvirtinta susitikimų su vietinės bendruomenės ir savivaldybės atstovais metu.</i>
Surveillance 2 Priežiūra 2		
1.	We do not report any problems in regard of timely payment for our services. <i>Negavome jokių pranešimų apie nereguliarių paslaugų apmokėjimą.</i>	Confirmed during documents review and interviews with other forest contractors. <i>Patvirtinta pokalbių su rangovais metu ir peržiūrėjus dokumentus</i>
2.	Natural regeneration is preferred method of silviculture. FE uses it wherever or whenever applicable. <i>Natūraliam atžėlimui teikiama pirmenybė. Miškų urėdija jį tai ten kur ir kada įmanoma.</i>	Confirmed during the audit. Up to 30% of the harvesting areas is regenerated naturally. <i>Patvirtinta audito metu. ~ 30% kirtaviečių taikomas natūralus atžėlimas.</i>

Nr	Comment Komentaras	Response Atsiliepimas
3.	Activity of Taurage Forest Enterprise in the scope of local tourist infrastructure development is evaluated very positively. Tauragės miškų urėdijos veikla vietinio turizmo infrastruktūros vystyme vertinama labai teigiamai.	Confirmed during the audit. Patvirtinta audito metu.
4.	We report very good cooperation with the administration of Viesviles Nature Reserve. Mums buvo pristatyti labai geri bendradarbiavimo pavyzdžiai su Viešvilės valstybiniu gamtiniu rezervatu.	Confirmed during the audit. Patvirtinta audito metu.
	Surveillance 3 Priežiūra 3	
	Surveillance 4 Priežiūra 4	

14. RECORD OF COMPLAINTS / SKUNDŲ PROTOKOLAS

Nr	Detail		
	Detalė		
	Complaint: skundas	Date Recorded > Įrašo data	dd MMM yy dd mm mm
	No complaints have been received to date. Iki šiol skundų gauta nebuvo.		
	Objective evidence obtained: Pasiektas įrodymas		
	-		
	Close-out information: Informacija dėl užbaigimo	Date Closed > Užbaigimo data	dd MMM yy
	-		

End of Public Summary

Viešos santraukos pabaiga